

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Analýza ekonomické situace vybraného podniku
Michaela Balounová

Bakalářská práce
2020

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michaela Balounová**
Osobní číslo: **E17662**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Téma práce: **Analýza ekonomické situace vybraného podniku**
Zadávající katedra: **Ústav matematiky a kvantitativních metod**

Zásady pro vypracování

Cíl práce: Charakteristika ekonomické analýzy vybraného podniku.

Osnova:

- Metody a ukazatele ekonomické analýzy.
- Charakteristiky a popis vybraného podniku.
- Analýzy ekonomické situace podniku.
- Zhodnocení aktuální situace, návrh opatření.

Rozsah pracovní zprávy: **35**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

DLUHOŠOVÁ, Dana. Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-68-2
DOUCHA, Rudolf. Finanční analýza podniku: praktické aplikace. Praha: VOX Consult, 1996. ISBN 80-902111-2-7
KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. Finanční analýza: krok za krokem. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5
VOCHOZKA, Marek. Metody komplexního hodnocení podniku. Praha: Grada, 2011. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1
RŮČKOVÁ, Petra. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2010. Finance. ISBN 978-80-247-3308-1

Vedoucí bakalářské práce: **doc. PaedDr. Jana Kubanová, CSc.**
Ústav matematiky a kvantitativních metod
Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.
děkanka

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. září 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2020

Michaela Balounová

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce paní doc. PaedDr. Janě Kubanové, CSc. za její odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly k vypracování mé bakalářské práce.

ANOTACE

Obsahem bakalářské práce je ekonomická analýza vybraného podniku - zemědělské firmy hospodařící na Českomoravské vrchovině. Ekonomická analýza je provedena na základě získaných účetních výkazů a zprávy auditora podniku. Teoretická část bakalářské práce vysvětluje jednotlivé pojmy, které souvisí s problematikou řešeného úkolu. Praktická část nejdříve představuje podnik a následně je provedena ekonomická analýza. Na vyžádání podniku byly vloženy také bankrotní modely a na závěr je vypracována SWOT analýza, ze které jsou vyvozena opatření, která slouží k lepšímu hospodaření podniku – zvyšování výnosů, zvětšování výměry zemědělské půdy a zvyšování zisku.

KLÍČOVÁ SLOVA

Ekonomická analýza, finanční analýza, poměrové ukazatele, účetní výkazy, SWOT analýza

TITLE

Economic analysis of a chosen company

ANNOTATION

The content of the bachelor thesis is an economic analysis of a selected company – an agricultural company farming in the Czech - Moravian Highlands. The economic analysis is based on the obtained financial statements and the auditor's report. The theoretical part of the thesis explains the individual terms that are related to the solved task. The practical part first introduces the company and then the economic analysis is made. At the request of the company, bankruptcy models were also inserted and in the end a SWOT analysis is elaborated from which precaution are derived which serves to better manage the company – increasing revenues, increasing the area of agricultural land and increasing profit.

KEYWORDS

Economic analysis, financial analysis, financial ratios, financial statements, SWOT analysis

OBSAH

Seznam obrázků	9
Seznam tabulek	10
Seznam zkratk	11
Úvod	12
Teoretická část	13
1 Ekonomická analýza	13
2 Finanční analýza	14
2.1 Postup finanční analýzy	14
2.2 Horizontální a vertikální analýza	15
2.2.1 Horizontální analýza	15
2.2.2 Vertikální analýza	15
2.3 Metody finanční analýzy	16
2.4 Analýza poměrových ukazatelů	16
2.4.1 Ukazatel likvidity	17
2.4.2 Ukazatel aktivity	18
2.4.3 Ukazatel rentability	19
2.4.4 Ukazatel zadluženosti	21
3 Účetní výkazy	22
3.1 Rozvaha	22
3.2 Výkaz zisku a ztrát	23
4 IN modely	24
4.1 IN95	24
4.2 IN05	24
5 Swot analýza	25
Praktická část	27
6 Představení podniku	27
7 Finanční analýza podniku	28

7.1	Horizontální analýza	28
7.1.1	Horizontální analýza aktiv	28
7.1.2	Horizontální analýza pasiv	30
7.2	Vertikální analýza	32
7.2.1	Vertikální analýza aktiv	32
7.2.2	Vertikální analýza pasiv	34
7.3	Analýza poměrových ukazatelů	37
7.3.1	Ukazatel likvidity	37
7.3.2	Ukazatel aktivity	39
7.3.3	Ukazatel rentability	41
7.3.4	Ukazatel zadluženosti	43
8	IN modely	46
9	Zhodnocení aktuální situace podniku	47
10	Návrh opatření	49
10.1	Swot analýza	49
	Závěr	54
	Použitá literatura	55

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Metody finančních analýz	16
Obrázek 2 - SWOT analýza	26
Obrázek 3 - Graf vertikální analýzy aktiv	34
Obrázek 4 - Graf vertikální analýzy pasiv	36
Obrázek 5 - Graf vývoje ukazatele likvidity	38
Obrázek 6 - Graf vývoje ukazatele aktivity	40
Obrázek 7 - Graf vývoje ukazatele rentability	43
Obrázek 8 - Graf vývoje ukazatele zadluženosti.....	44
Obrázek 9 - Vývoj indexu IN95 a indexu IN05	47

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Horizontální analýza aktiv	28
Tabulka 2 - Horizontální analýza pasiv	30
Tabulka 3 - Vertikální analýza aktiv	32
Tabulka 4 - Vertikální analýza pasiv	34
Tabulka 5 - Vývoj ukazatele likvidita	37
Tabulka 6 - Vývoj ukazatele aktivity	40
Tabulka 7 - Vývoj ukazatele rentability	41
Tabulka 8 - Vývoj ukazatele zadluženosti	43
Tabulka 9 - Vývoj indexu IN95 a indexu IN05	46
Tabulka 10 - Analýza vnitřního prostředí	49
Tabulka 11 - Analýza vnějšího prostředí	50
Tabulka 12 - SWOT analýza	52

SEZNAM ZKRATEK

DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DOD	den otevřených dveří
EAT	čistý zisk
EBIT	zisk před zdaněním a úroky
EBT	zisk před zdaněním
EVA	ekonomická přidaná hodnota
ha	hektar
HV	hospodářský výsledek
KFM	krátkodobý finanční majetek
ks	kusy
max	maximum
mil	milion
min	minimum
mm	milimetr
m. n. m.	metry nad mořem
MVA	tržní přidaná hodnota
PRV	program obnovy venkova
resp.	respektive
ROA	rentabilita aktiv
ROCE	rentabilita dlouhodobých zdrojů
ROE	rentabilita vlastního kapitálu
SO	strategie maxi-maxi
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
tis.	tisíce
ST	strategie maxi-mini
VDJ	velká dobytčí jednotka
WO	strategie mini-maxi
WT	strategie mini-mini

ÚVOD

Ekonomika jako celek prochází výraznými proměnami a neustále se zdokonaluje. Snaží se využívat co nejširší spektrum používaných nástrojů, prvků a analýz pro dosažení co nejlepších výsledků. Ekonomická analýza je velmi důležitá pro všechny podniky. Díky ní jsou tyto subjekty schopny monitorovat a ovlivňovat svou hospodářskou situaci. Obecně tedy můžeme říci, že ekonomická analýza ovlivňuje každodenní chod jednotlivých podniků, a je proto velmi důležité se jí intenzivně zabývat.

Cílem práce je provedení ekonomické analýzy – aplikace metod a ukazatelů ekonomické analýzy, popis vybraného podniku, analýza jeho ekonomické situace, zhodnocení aktuální situace a vytvoření návrhu na opatření.

Po dobu svého studia jsem měla příležitost spolupracovat s malou regionální firmou a vidět tak, jak ekonomická analýza funguje v praxi. To, a uvědomění si důležitosti této problematiky je důvodem, proč jsem si zvolila toto téma pro svou bakalářskou práci.

Má bakalářská práce se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické. V teoretické části se nejprve zabývám definicí jednotlivých pojmů souvisejících s danou problematikou. Další kapitoly jsou věnovány modelům důvěryhodnosti a jednomu z nejrozšířenějších nástrojů marketingu – SWOT analýze. V praktické části je zpracována finanční analýza podniku, na jejímž základě je provedeno hodnocení a SWOT analýza.

TEORETICKÁ ČÁST

1 EKONOMICKÁ ANALÝZA

Ekonomickou analýzou se chápe „*sledování určitého ekonomického celku (jevu, procesu), jeho rozklad na dílčí složky a jejich podrobnější zkoumání a hodnocení za účelem stanovení způsobů jejich zlepšení, a jejich opětovnou skladbu do upraveného celku, a to s cílem zlepšení jeho fungování a zvýšení výkonnosti.*“ [18, s. 7]

Slouží k rozboru zkoumaného velkého či malého podniku nebo skupiny, do které podnik patří, syntéze zjištěných jevů, následnému vyhodnocení situace a vytvoření návrhů. Pomocí těchto jednotlivých kroků se snaží eliminovat slabá místa a vylepšit celkový chod podniku. Dále se ekonomická analýza též zabývá činnostmi podniku jako celku nebo jeho jednotlivých útvarů.

Ekonomická analýza je využívána k jasně danému účelu. Jejím zformování tedy předchází určení toho, pro koho bude vytvořena a proč. Ve velkém podniku ji nejčastěji sestavuje management podniku, statutární orgány nebo akcionáři. V malém podniku tuto funkci plní ředitel nebo pověřený pracovník.

Analýza je spojena s controllíngem. Využívá jeho základní funkce - plánovací a zjišťovací funkci a reporting. Největší důraz pak klade na funkci kontrolování, neboť ta je podstatná pro zjištění všech údajů potřebných k započítání analýzy.

Ekonomická analýza se člení na analýzu kvantitativní (finanční) a kvalitativní.

[18, s. 7-11]

Ve své bakalářské práci bych se dále ráda zabývala finanční neboli kvantitativní analýzou.

2 FINANČNÍ ANALÝZA

„Jakékoli finanční rozhodování musí být podloženo finanční analýzou. Proto jednou z rozhodujících fází finančního managementu je finanční analýza.“ [16, s. 237]

Finanční analýza je chápána jako rozbor činnosti a získaných dat a slouží k hodnocení firmy v různých časových obdobích. Podle různě zvolených kritérií mohou díky ní být získána data o vývoji firmy. Finanční analýza je velmi důležitá pro rozbor finanční situace ve všech firmách. Jejím hlavním zdrojem jsou účetní výkazy. Získaná data o ekonomické situaci v podniku se nejčastěji hodnotí podle nich. Hlavním úkolem a smyslem finanční analýzy je tudíž zhodnotit finanční úroveň podniku, připravit data pro účetní výkazy a vytvořit návrhy na optimalizaci ekonomické situace a rozhodovacích procesů. Tato analýza také napomáhá zjištění, jaké cíle se již podniku podařilo naplnit a co je pro něj momentálně nedostupné. [2, s. 68], [14, s. 9]

Dalším smyslem analýzy je komparace výsledků získaných z účetních výkazů. Výsledky vypovídají o celkovém zdraví firmy. Díky nim management podniku zjišťuje, zda je dosaženo pozitivních či negativních hodnot. Tato zjištění mohou být následně využívána k ovlivnění podniku.

Jak již bylo zmíněno, finanční analýzu využívá především vedení podniků. Můžeme ale nalézt i další uživatele, kteří ji upotřebí. Tito potenciální uživatelé jsou děleni do dvou skupin – interní a externí. Do skupiny externistů řadíme stát, investory nebo obchodní partnery, mezi internisty patří manažeři nebo zaměstnanci podniku.

Vytvoření každé finanční analýzy předchází účetní uzávěrka. [20, s. 12]

2.1 POSTUP FINANČNÍ ANALÝZY

Aby podnik mohl sestavit finanční analýzu, musí nejprve vykonat 10 hlavních kroků.

- *„Úprava a agregace ukazatelů rozvahy, výsledovky a výkazu cash flow. Úprava dat spočívá v kontrole ocenění podle současné situace na trhu. Údaje obvykle agregujeme – (např. v rozvaze na straně zdrojů vytvoříme tyto agregované položky: vlastní kapitál, cizí zdroje- silně agregováno); při tom to dlouhodobého kapitálu zahrneme i penzijní rezervy, do krátkodobého i daňové rezervy, ostatní rezervy a položky časového rozlišení.*
- *Analýza absolutních ukazatelů (např. v rozvaze podle bilančních pravidel), a to v čase, pomocí indexů řetězových a bazických. Těž srovnání údajů z rozvahy a výsledovky s plánovanými hodnotami.*

- *Analýza výkazů sestavených v procentním vyjádření, a to v čase i mezipodnikově (benchmarking).*
- *Výpočet poměrových ukazatelů.*
- *Srovnání poměrových ukazatelů s odvětvovými průměry, se standardními nebo prahovými hodnotami (obvykle 0 nebo 1 by podnik neměl dosáhnout), s konkurenčními podniky nebo s nejlepším podnikem v oboru.*
- *Hodnocení poměrových ukazatelů v čase (základ finančního hodnocení podniku).*
- *Hodnocení vzájemných vztahů mezi poměrovými ukazateli.*
- *Výpočet a hodnocení dalších ukazatelů (většinou absolutních – MVA, EVA).*
- *Aplikace specifických postupů (SWOT analýza).*
- *Návrh opatření (analýza odhaluje slabá a silná místa ekonomiky podniku a slouží tak jako podklad pro finanční řízení, plánování a prognózování).“ [17, s. 352]*

2.2 HORIZONTÁLNÍ A VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

Horizontální a vertikální analýza se zabývá rozbořem účetních výkazů a je součástí finanční analýzy. K výzkumu používá rozvahu a výkaz zisku a ztrát. Hlavním zdrojem jsou tedy aktiva, pasiva a hospodářský výsledek. [9, s. 9]

2.2.1 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA

Horizontální analýza zkoumá vývoj určité veličiny v čase, která se vztahuje k minulému účetnímu období. Veličinou rozumíme aktiva, pasiva nebo položky účetních výkazů. Cílem horizontální analýzy je zjistit, zda dochází k poklesu, či růstu položek za určité účetní období. [20, s. 19] „*Nástrojem této analýzy jsou bazické a řetězové indexy.*“ [17, s. 350]

2.2.2 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

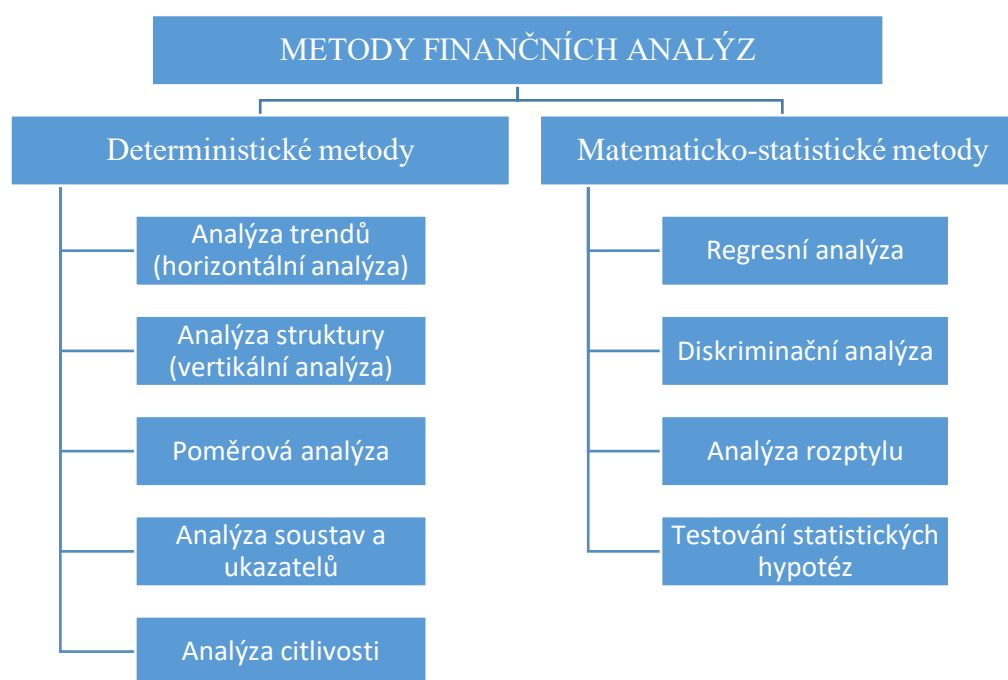
Vertikální analýza sleduje strukturu rozvahy a výkazu zisku a ztrát ve vztahu k určité veličině. Určitá veličina může být např. celková bilanční suma, která se používá při analýze rozvahy. [20, s. 19] Tato analýza je založena na procentních podílech jednotlivých položek rozvahy na aktivech a položek výkazu zisku a ztrát na výnosech neboli tržbách. [17, s. 350]

2.3 METODY FINANČNÍ ANALÝZY

Základní metody finanční analýzy se člení na deterministické a matematicko-statistické. Další členění metod finanční analýzy může být různé.

Deterministické metody jsou považovány za standard a používají se při běžné finanční analýze. Patří mezi ně analýza trendů, analýza struktury, poměrová analýza, analýza soustav ukazatelů a analýza citlivosti.

Matematicko-statistické metody vycházejí z metod deterministických a vyhodnocují statistické výsledky. Řadíme sem regresní analýzu, diskriminační analýzu, analýzu rozptylu a testování statistických hypotéz. [2, s. 69-70]

Obrázek 1 - Metody finančních analýz

Zdroj: [2, s. 70]

2.4 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

Analýza poměrových ukazatelů je jednou z hlavních součástí základní analýzy. Poměrové ukazatele vymezují určitý stav nebo výkonnost položky v porovnání s ostatními položkami v účetních výkazech. Poměrové ukazatele porovnávají jednotlivé podniky mezi sebou. [15]

Aby mohl podnik dlouhodobě existovat, je třeba mít několik hodnotících ukazatelů. Tyto ukazatele jsou aktivně využívány pro zjištění konkurenceschopnosti. [9, s. 29]

Nejdůležitějším zdrojem pro analýzu poměrových ukazatelů jsou účetní výkazy. Klasická literatura uvádí rozdělení poměrových ukazatelů do čtyř základních skupin, a to ukazatele likvidity, rentability, aktivity a zadlužení. Nejdůležitějším poměrovým ukazatelem je likvidita. [12, s. 102]

Mezi další poměrové ukazatele, které podniky mohou využívat, patří ukazatel tržní hodnoty a ukazatel cash flow. [14, s. 54]

2.4.1 UKAZATEL LIKVIDITY

Ukazatel likvidity můžeme chápat jako schopnost podniku splácet své závazky v daném čase. [12, s. 103]

Likvidita obecně znamená schopnost přeměnit aktiva na hotovostní peníze bez ztráty hodnoty. Tuto schopnost lze někdy vyjádřit jako likvidnost. Podnik by měl mít vždy dostatek likvidity, aby byl schopen platit své závazky a nedošlo k bankrotu podniku. [14, s. 54]

Společně se říká likvidní, jestliže mají dostatek peněz na včasnou úhradu svých krátkodobých závazků a tím nedochází k prodlení v platbách. Příliš vysoká likvidita je způsobena vysokým vlastním kapitálem. [6]

Ukazatele likvidity se člení to tři základních skupin:

- Běžná likvidita

Běžná likvidita (jinak též označovaná jako likvidita III. stupně) ukazuje, kolika jednotkami oběžných aktiv je pokryta jednotka krátkodobých závazků. Její hodnota se pohybuje mezi 1,5 až 2,5. [6]

Běžná likvidita se tedy počítá podle vzorce:

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

[10, s.121]

- Rychlá likvidita

Rychlá likvidita (též označovaná jako likvidita II. stupně nebo pohotová likvidita) počítá i se zásobami, které se odečítají od běžných aktiv. Vyjadřuje tedy, kolika jednotkami oběžných aktiv a hotovosti (tím se myslí bankovní účet nebo pokladna)

je pokryta jednotka krátkodobých závazků. Její hodnota se pohybuje kolem 0,7 až 1,2. [16, s. 355]

$$\text{Rychlá likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

[16, s. 355]

- Hotovostní likvidita

Hotovostní likviditu můžeme najít pod vícerym pojmenováním. Bývá označována jako likvidita pokladní, okamžitá či I. stupně. Tato likvidita počítá s finančním pojátkem podniku. Můžeme sem zahrnout např. cenné papíry, peníze na běžných účtech nebo peníze v pokladně. Její hodnota je v rozmezí 0,2-0,5. [14, s. 55]

$$\text{Hotovostní likvidita} = \frac{\text{Finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

[10, s. 138]

2.4.2 UKAZATEL AKTIVITY

Tento ukazatel hodnotí veškerá aktiva podniku. [12, s. 106]

Počítá dobu nebo rychlost obratu aktiv. První forma měří „kolik Kč tržeb přinese do podnikání jedna jednotka zmíněná v ukazateli“, druhá forma měří „počet dní, za který se položka jednou obrátí“. Ukazatele mohou nabývat různých hodnot, ale zpravidla platí, že čím je hodnota vyšší, tím si podnik lépe vede. [14, s. 67]

Vybraný podnik hodnotí tři ukazatele aktivity - dobu obratu zásob, průměrnou dobu splatnosti pohledávek a průměrnou dobu splatnosti závazků [12, s. 107]

- Ukazatel obratovosti zásob

Tento ukazatel udává dobu obratu zásob. Při výpočtu se používají zásoby a průměrné denní tržby. Průměrné denní tržby se počítají jako celkové denní tržby vydělené počtem dní v roce. Výsledkem obratovosti zásob je počet dní, přičemž podnik se snaží o dosažení co nejnižší hodnoty tohoto ukazatele. [8, s. 110]

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Zásoby}}{\text{Průměrné denní tržby}}$$

[12, s. 107]

- Průměrná doba splatnosti pohledávek

Průměrnou dobou splatnosti pohledávek rozumíme dobu obratu pohledávek vyjádřenou ve dnech. Může být též označována jako průměrná doba inkasa. Ukazuje, jak dlouhou dobu trvá odběratelům úhrada vystavených faktur. Je žádoucí, aby ukazatel dosahoval spíše nižších hodnot, jinak představuje náklad. [8, s. 110]

$$\text{Průměrná doba splatnosti pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky}}{\text{Průměrné denní tržby}}$$

[12, s. 107]

- Průměrná doba splatnosti závazků

Stejně tak, jako jsou odběratelé nuceni k platbě svých objednávek firmě, musí i firma hradit své závazky, jichž nabývá vůči dodavatelům. Ukazatel průměrné doby splatnosti závazků představuje opak průměrné doby splatnosti pohledávek. Ukazuje, za jak dlouho zaplatí podnik dodavatelům. Ukazatel je opět vyjádřen ve dnech. [2, s. 84]

$$\text{Průměrná doba splatnosti závazků} = \frac{\text{Závazky}}{\text{Průměrné denní tržby}}$$

[12, s. 107]

2.4.3 UKAZATEL RENTABILITY

Ukazatel rentability patří mezi další důležité podnikové ukazatele. Hodnotí výnosnost neboli ziskovost. Výsledky výnosnosti poukazují na splnění stanovených cílů.

Zabývá se dosažením co nejvyššího zisku v podniku a k tomu využívá dva účetní výkazy – výkaz zisku a ztrát a rozvahu. Díky účetním výkazům můžeme zjistit, zda podnik dosahuje většího, či menšího zisku. Zisk můžeme dále rozdělit na tři skupiny. [14, s. 57-58]

První skupina je EBIT, což je zisk před zdaněním a úroky. Vyjadřuje hospodaření podniku, přičemž se neohlíží na zdanění a financování podniku. Tento zisk ukazuje pouze tržby podniku a není vidět využití kapitálu.

Druhou skupinou je EAT. Ten představuje čistý zisk, tedy zisk po zdanění. V účetních výkazech je to výsledek hospodaření za běžné účetní období. Tento zisk se následně rozděluje na zisk k rozdělení (tzn. mezi akcionáře) a na zisk nerozdělený (slouží např. k rezervám).

Poslední skupinou je EBT. EBT znamená zisk před zdaněním. Jde o zisk před odečtením daně, tím pádem ho můžeme označovat také jako hrubý zisk. EBT se používá při porovnávání výkonnosti podniku. [14, s. 58]

„*Hospodářský výsledek za účetní období (ve výsledovce řádek 60) – EAT*
+ *daň z příjmů za mimořádnou činnost (ř. 55)*
+ *daň z příjmů za běžnou činnost (ř. 48)*

EBT (zisk před zdaněním)

+ *nákladové úroky (ř. 42)*

EBIT (zisk před zdaněním a úroky)“ [18, s. 37]

Ukazatele rentability můžeme rozdělit do tří hlavních skupin, které se rozlišují na základě kapitálu. Jsou to ROA, ROE a ROCE. Dále se mohou dělit podle toho, jaký využívají zisk. [2, s. 77]

- Rentabilita tržeb

Rentabilita tržeb je ukazatel, který vyjadřuje, kolik korun čistého zisku připadá na jednu korunu tržeb. V čitateli uvádíme zisk zvaný *EAT*.

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{EAT}{\text{Tržby}}$$

[16, s. 239]

- ROA

ROA neboli rentabilita aktiv používá ke svému výpočtu zisk EBIT i EAT a celková aktiva, u kterých zanedbává přístup financování. EAT je využíván zejména při potřebě počítat i s příslušnou úrokovou sazbou. [2, s. 77]

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{Aktiva}}$$

$$ROA = \frac{EAT}{\text{Aktiva}}$$

[2, s. 77]

- ROE

ROE znamená rentabilita vlastního kapitálu a při počítání se používá čistý zisk, který se dělí vlastním kapitálem. Rentabilita vlastního kapitálu se může zvyšovat, jestliže se zvýší zisk nebo se změní rentabilita celkového kapitálu. [2, s. 78]

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní\ kapitál}$$

[10, s. 139]

- ROCE

ROCE znamená rentabilitu dlouhodobých zdrojů. Někdy se označuje jako rentabilita investovaného kapitálu, protože představuje výnos vlastního kapitálu, který byl v podniku investovaný. K jeho výpočtu se používá zisk před zdaněním a úroky. [2, s. 77]

$$ROCE = \frac{EBIT}{Vlastní\ kapitál + Dlouhodobé\ dluhy}$$

[2, s. 77]

2.4.4 UKAZATEL ZADLUŽENOSTI

Mezi další poměrové ukazatele patří ukazatel zadluženosti. Zadluženost zkoumá vztah mezi vlastními a cizími zdroji podniku (těmi, kterými je podnik financován). Vlivem finanční páky nemusí vždy podnik dosahovat té nejmenší zadluženosti. Vyšší zadluženost přispívá zejména k lepší rentabilitě. K hodnocení zadluženosti se používají dva ukazatele, a to Debt ratio (celková zadluženost) a Equity ratio. [9, s. 32]

- Debt ratio

Debt ratio vyjadřuje celkovou zadluženost. Při výpočtu se používá cizí kapitál a celková aktiva. Úzce souvisí s výnosností podniku a velikost hodnoty má vliv na riziko věřitelů. [7]

$$Debt\ ratio = \frac{Cizí\ kapitál}{Celková\ aktiva}$$

[2, s. 75]

- Equity ratio

Equity ratio patří mezi hlavní ukazatele hodnotící zadluženost firmy či podniku. Vyjadřuje celkovou finanční situaci. Počítá se jako podíl vlastního kapitálu a aktiv. Tento ukazatel se dá také označovat jako koeficient financování. [7]

$$\text{Equity ratio} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$$

[2, s. 75]

- Míra krytí úroků

„Ukazatel úrokového krytí udává, kolikrát jsou úroky kryty výší provozního zisku. Čím je úrokové krytí vyšší, tím je finanční situace lepší.“ [2, str. 75]

$$\text{Míra krytí úroků} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Úroky}}$$

[16, s. 238]

3 ÚČETNÍ VÝKAZY

3.1 ROZVAHA

Rozvaha patří mezi základní účetní výkazy. Vyjadřuje přehled o aktivech a pasivech podniku za určité období. Aktiva se dělí na dlouhodobý majetek a oběžný majetek. Pasiva představují zdroj financování (vlastní a cizí zdroje). V rozvaze platí tzv. bilanční pravidlo, což znamená, že součet aktiv se musí rovnat součtu pasiv. Slouží k porovnávání období a uspořádání majetku. [19, s. 34-35] Podle času můžeme rozlišit tři typy:

- *„Zahajovací – při vzniku podniku*
- *Konečná – na konci každého účetního období a při ukončení činnosti*
- *Mimořádná – sestavuje se nepravidelně, za nějakých neobvyklých okolností (likvidace)“* [19, str. 35]

3.2 VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT

Výkaz zisku a ztrát (výsledovka) vyjadřuje finanční výkonnost podniku. Poskytuje informace o nákladech a výnosech. Je klíčové vypracovat výkaz zisku a ztrát v průběhu účetní uzávěrky, neboť díky němu můžeme vyhodnotit celkový výsledek hospodaření. Platí, že od výnosů odečteme náklady a dostaneme výsledek hospodaření. [19, s. 41] K celkovému výpočtu se používá následné schéma:

„Obchodní činnost:

Tržby za zboží a služby

- Náklady na prodané zboží a služby

= Obchodní marže

Výrobní činnost:

Tržby z prodeje výrobků

-Náklady na materiál

= Přidaná hodnota

- Ostatní náklady

= Celkový výsledek hospodaření“ [19, s. 42]

4 IN MODELY

IN modely jsou modely důvěryhodnosti, které vytvořili manželé Inka a Ivan Neumeirovy na míru české ekonomice na základě souboru 100 vybraných českých firem. Pro vybrané sledování byly spočítány indexy IN95 a IN05. Úspěšnost těchto indexů se pohybuje mezi 70 až 80 %. [1]

4.1 IN95

Index IN95 je bankrotním modelem vhodným pro málo likvidní kapitálový trh. Je v něm zařazen ukazatel Závazky po lhůtě splatnosti/výnosy, protože specifíkem pro českou ekonomiku byla vysoká platební neschopnost. Pokud je IN95 větší než 2, jedná se o uspokojivou finanční situaci. Výsledek mezi 1 a 2 charakterizuje šedou zónu nevyhraněných výsledků a v případě poklesu IN95 pod 1 je firma ohrožena vážnými finančními problémy. [1] IN95 pro zemědělství má následující tvar:

$$IN95 = 0,24 * \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí kapitál}} + 0,11 * \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} + 21,35 * \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}} + 0,76 * \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} + 0,1 * \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}} - 14,57 * \frac{\text{závazky po lhůtě splatnosti}}{\text{tržby}}$$

[1]

4.2 IN05

Jedná se o souhrnný model finančního zdraví podniku. Tento model se zabývá i tím, jestli podnik vytváří pro své vlastníky nějakou hodnotu. $IN05 > 1,6$ označuje podniky, které tvoří hodnotu, v rozmezí $0,9 - 1,6$ je vyhrazeno pro šedou zónu, pod $0,9$ podnik hodnotu netvoří, ale ničí. [1] Hodnoty se stanoví podle vzorce:

$$IN05 = 0,13 * \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí kapitál}} + 0,04 * \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} + 3,97 * \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}} + 0,21 * \frac{\text{tržby}}{\text{celková aktiva}} + 0,09 * \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

[1]

5 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je jedním z nejrozšířenějších nástrojů v okruhu marketingu a situační analýzy. V dnešní době ji používají téměř všechny podniky.

Hodnotí firmu jako celek a zohledňuje působení okolí.

V praxi ji firmy využívají během rozhodovacího procesu. Jejím použitím se snaží minimalizovat rizika, která by mohla firmě uškodit [22, s. 104]

Název této analýzy se skládá ze čtyř písmen, která jsou zkratkami anglických slov. Prvním z nich je „strengths“, což v češtině znamená „silné stránky“. Pro dosažení vytyčených cílů využívá podnik své silné stránky. Silné stránky můžeme chápat jako něco, v čem je podnik lepší než konkurence.

Druhé slovo je „weaknesses“. Zde jde naopak o „slabé stránky“. Každý podnik má pochopitelně i slabé stránky, jež představují nevýhody, které vystavují podnik rizikům. Slabé stránky můžeme brát jako nevýhody, díky kterým se podnik může vystavovat různým rizikům.

Další jsou „opportunities“, česky „příležitosti“. Příležitosti vycházejí z vnějšího prostředí. Pomocí nich může podnik vytvořit novou spolupráci s konkurencí a dosáhnout tak vyšších cílů. Příležitostí mohou být např. dotace nebo příchod nových zákazníků.

Posledním a nejdůležitějším jsou „threats“, tedy „hrozby“. Hrozby přicházejí zvenčí a představují tzv. rizika, která ve společnosti mohou nastat. Je třeba je včas odhalit a následně se snažit je odstranit. Mezi hrozby můžeme řadit vysokou konkurenci, ztrátu dodavatele nebo ztrátu zákazníků. [13]

Základním krokem SWOT analýzy je vytvoření krátkého seznamu výstižných atributů všech čtyř oblastí. Používáme položky, které lze v podniku měnit a ovlivňovat. Abychom zjistili potřebné detaily, je třeba provést podrobný marketingový výzkum. Nakonec se musí vždy porovnávat oblasti mezi sebou, aby vznikly strategie, které hrají roli při růstu podniku. [4, s. 82-85], [22, s. 104-106]

	POMOCNÉ (k dosažení cíle)	ŠKODLIVÉ (k dosažení cíle)
VNITŘNÍ PROSTŘEDÍ	STRENGTHS (silné stránky)	WEAKNESSES (slabé stránky)
VNĚJŠÍ PROSTŘEDÍ	OPPORTUNITIES (příležitosti)	THREATS (hrozby)

Obrázek 2 - SWOT analýza

Zdroj: [5]

PRAKTICKÁ ČÁST

6 PŘEDSTAVENÍ PODNIKU

Z důvodů ochrany citlivých údajů bude podnik, na kterém jsem prováděla ekonomickou a finanční analýzu, nazýván jako „Zemědělská firma“. Zemědělská firma byla založena v roce 1996. Hospodaří v oblasti Českomoravské vrchoviny, 500 - 550 m. n. m. Průměrná třicetiletá teplota je 7,5 stupně, třicetiletý úhrn srážek se pohybuje okolo 590 mm. Firma se zabývá tradiční zemědělskou výrobou, tzn. rostlinnou a živočišnou výrobou.

V současné době obhospodařuje 957 ha zemědělské půdy, z toho 155 ha trvalých travních porostů a 802 ha orné půdy. Na orné půdě jsou pěstovány různé plodiny, 237 ha kukuřice, 151 ha ječmene, 116 ha píce (jetel a luskovinoobilné směsky), 108 ha řepky, 98 ha přenice, 63 ha brambor, 27 ha žita a 2 ha svazenky.

V oblasti živočišné výroby se zabývá chovem mléčného skotu. Jedná se zejména o černostrakaté holštýnské plemeno. Vlastní 300 ks těchto krav s průměrnou užitkovostí téměř 11 000 kg mléka za laktaci. Celkový počet skotu všech kategorií je okolo 620 ks.

V listopadu 2018 byl otevřen farmářský obchod, který nabízí potraviny od regionálních výrobců (mléčné výrobky, chléb, pečivo, brambory, maso a další výrobky).

Zemědělská firma založila v roce 2007 stoprocentní dceřinou společnost Blogas s. r. o., o výkonu 550 kW, která se zabývá provozováním bioplynové stanice, výrobou elektrické energie, výrobou a rozvodem tepelné energie.

Firma dnes zaměstnává 40 zaměstnanců, z toho je 7 technicko-hospodářských pracovníků. Chod dceřiné společnosti zajišťují dva důchodci na částečný úvazek.

7 FINANČNÍ ANALÝZA PODNIKU

Praktická část bakalářské práce bude zaměřena především na finanční analýzu podniku. V závěru bude zhodnocena aktuální situace a vytvořena SWOT analýza. Pro sestavení jednotlivých tabulek byly použity účetní výkazy za čtyři poslední účetní období z let 2015 - 2018. Tyto výkazy poskytl pro účely práce ředitel podniku.

V první části se budu věnovat horizontální a vertikální analýze aktiv a pasiv. Další kapitola bude zaměřena na poměrové ukazatele – likviditu, aktivitu, rentabilitu a zadluženost. Následovat bude zhodnocení aktuální situace a v návrhu na opatření bude zpracována SWOT analýza.

Podnik, který jsem si vybrala ke zpracování své bakalářské práce, je podle obratu i počtu zaměstnanců řazen do kategorie malý podnik, proto jsou některé položky účetních výkazů nulové, a to proto, že podnik tyto položky vůbec nepoužívá.

7.1 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA

První část finanční analýzy je horizontální analýza. Nejprve bude popsána horizontální analýza aktiv a následně horizontální analýza pasiv. Jedná se o procentní změny ve sledovaném období. Ke každé analýze je vytvořena tabulka s příslušnými údaji.

7.1.1 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA AKTIV

Tabulka č. 1 zobrazuje horizontální analýzu aktiv od roku 2015 do roku 2018. Jednotlivé údaje v tabulce jsou uvedeny v %.

Tabulka 1 - Horizontální analýza aktiv

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Aktiva celkem	25,09	39,85	-11,93
Dlouhodobý majetek	39,44	55,99	-18,61
DNM	0	0	0
DHM	39,63	56,18	-18,66
DFM	0	1,26	0
Oběžná aktiva	2,59	9,21	4,48

Zásoby	-2,96	34,66	-0,17
Pohledávky	11,83	-24,14	46,91
KFM	0	0	0
Peněžní prostředky	12,07	-34,13	-16,76
Časové rozlišení aktiv	58,72	22,06	18,36

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Na základě horizontální analýzy je možné zjistit, zda jednotlivé položky rostou nebo naopak dochází k poklesu.

Již z první tabulky je patrné, se kterými položkami podnik v čase příliš nepracuje. Jedná se o dlouhodobý nehmotný majetek a krátkodobý finanční majetek. Dlouhodobý finanční majetek je téměř neměnný. V roce 2015 a 2016 činila jeho výše 238 tis. Kč a v roce 2017 se zvýšil na 241 tis. Kč. Jde tedy o minimální nárůst, který je 1,26 %. Mezi dlouhodobý finanční majetek patří akcie a podíly na společnostech Blogas s. r. o., Provem a Viamilk. Růst byl způsoben přikoupením akcií mlékařského družstva, jehož je společnost spolumajitelem.

Mezi lety 2016 a 2017 byl zaznamenán růst dlouhodobého majetku o skoro 56 %. Na tomto růstu má podíl jak dlouhodobý finanční majetek, tak i dlouhodobý hmotný majetek. V dalším roce se dlouhodobý finanční majetek neměnil, ale dlouhodobý hmotný majetek klesl o 18,66 %. Na výrazném růstu dlouhodobého majetku mělo vliv především dokončení a zařazení do majetku objektu nového kravína a nové dojírny.

Další větší nárůst vznikl mezi roky 2016 a 2017 v zásobách. Rozdíl mezi roky byl 34,66 %, jednalo se o zvýšení z 20,7 mil. Kč na 27,9 mil. Kč. Růst stavu zásob mezi lety 2016 a 2017 byl ovlivněn vyšším stavem výrobků (obilí a brambor) na skladě k 31.12.2017 oproti stavu k 31.12.2016. Celkový objem oběžných aktiv se ale zvýšil pouze o 9,21 %, čili z 34,5 mil. Kč na 37,7 mil. Kč, protože došlo ke snížení pohledávek o 1,6 mil. Kč a peněžních prostředků o 2,3 mil. Kč.

Časové rozlišení obsahuje pouze příjmy příštích období, které zaznamenávají za čtyři účetní období stálý nárůst, protože se zvyšuje částka dotací, které nejsou vyplaceny do konce roku.

7.1.2 HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA PASIV

V následující tabulce je zobrazena horizontální analýza pasiv opět z let 2015 – 2018. Veškeré údaje jsou vypočítány v %.

Tabulka 2 - Horizontální analýza pasiv

Rok	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Pasiva celkem	25,09	39,85	-11,92
Vlastní kapitál	1,83	3,48	10,53
Základní kapitál	-13,15	-1,18	5,05
Kapitálové fondy	0	0	0
Fondy ze zisku	18,28	5,42	0,01
HV minulých let	0	0	100
HV běžného období	10,70	-0,22	135,71
Cizí zdroje	178,72	131,32	-37,14
Rezervy	0	0	0
Závazky	178,72	131,32	-37,14
Dlouhodobé závazky	327,40	154,20	-9,92
Krátkodobé závazky	107,56	108,77	-69,81
Časové rozlišení	0	6,19	2,52

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

V tabulce 2 je vidět, že kapitálové fondy se nemění. Není to tím, že by je podnik nevyužíval, ale jejich výše během čtyř let zůstává stejná a stále činí 3,6 mil. Kč. Naopak je to s rezervami, které podnik nevytváří a v účetních výkazech jsou nulové.

Další položkou pasiv jsou fondy ze zisku, které se stále zvětšují. Největší nárůst byl v roce 2016, kdy se položka zvětšila o 18,28 %, tedy o skoro 6 mil. Kč. V dalším roce už nebyl růst tak veliký, činil 5,42 %, což je asi 2 mil. Kč. V roce 2018 byly fondy zvýšeny pouze o 0,01 %.

Na růstu vlastního kapitálu v roce 2018 má hlavní podíl výsledek hospodaření běžného období, který se zvýšil o 135,71 %.

Protože podnik nevytváří rezervy, tak je cizí kapitál ovlivněn pouze závazky. Závazky se rozdělují na krátkodobé a dlouhodobé. Od roku 2015 do roku 2017 závazky výrazně rostly- dlouhodobé závazky zaznamenaly růst v roce 2016 o 327,4 %, a to z důvodu úvěru, který byl zasmluvněn v roce 2015 a jeho výše byla 50 mil. Kč. Úvěr byl použit na výstavbu nového kravína a byl čerpán v letech 2016 a 2017. V roce 2018 firma získala dotaci ve výši 16,5 mil. Kč, takže část úvěru byla splacena a závazky se snížily.

Poslední položkou pasiv je časové rozlišení, které bylo v roce 2015 nulové. V roce 2016 se změnilo účtování pachtovného (dříve v plné výši zahrnováno do nákladů daného roku), nově se pachtovné za poslední 3 měsíce (říjen, listopad, prosinec) stává součástí nedokončené výroby rostlinné výroby roku následujícího.

7.2 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA

Druhou částí finanční analýzy je vertikální analýza. Vertikální analýza se zabývá procentuálním složením aktiv a pasiv v jednotlivých letech. Ke každé vertikální analýze je vytvořena tabulka s procentuálními podíly a sestaven graf pro lepší procentuální přehled.

7.2.1 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA AKTIV

Níže uvedená tabulka představuje vertikální analýzu aktiv. Jedná se o procentní podíly jednotlivých položek rozvahy. Jednotlivé údaje jsou uvedeny v %.

Tabulka 3 - Vertikální analýza aktiv

	2015	2016	2017	2018
Aktiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00
Dlouhodobý majetek	58,17	64,84	72,32	66,83
DNM	0	0	0	0
DHM	57,89	64,61	72,15	66,64
DFM	0,28	0,23	0,16	0,19
Oběžná aktiva	39,92	32,74	25,57	30,33
Zásoby	25,35	19,67	18,94	21,46
Pohledávky	7,41	6,63	3,59	5,99
KFM	0	0	0	0
Peněžní prostředky	7,19	6,44	3,04	2,87
Časové rozlišení aktiv	1,91	2,42	2,12	2,84

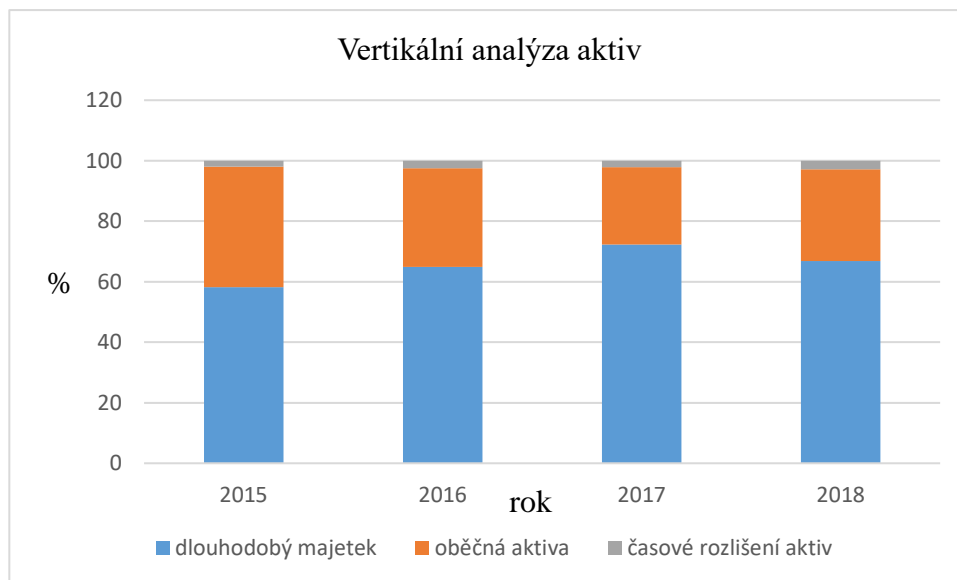
Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Aktiva se dělí na dlouhodobý majetek, oběžná aktiva a časové rozlišení aktiv. Procentuální podíl dlouhodobého majetku se ve sledovaném období příliš neměnil. Nejmenší podíl byl v roce 2015 a to hlavně díky nízkému dlouhodobému hmotnému majetku. Dlouhodobý nehmotný majetek je ve sledovaném období nulový a dlouhodobý finanční majetek se téměř neměnil, jeho výše byla 238 mil. Kč s podílem 0,28 %. V dalším roce se podíl dlouhodobého majetku zvýšil o 6,67 %. V tomto roce došlo k navýšení dlouhodobého hmotného majetku

o téměř 20 mil. Kč. To byla jediná vlivná oblast, protože dlouhodobý finanční majetek se v tomto roce vůbec nezměnil, i když procentuální podíl se snížil na 0,23 %. Třetí rok došlo opět o navýšení podílu dlouhodobého majetku o 7,48 %. Tentokrát se dlouhodobý hmotný majetek navýšil o 38,3 mil. Kč, díky dokončení výstavby nových budov. Menší zvýšení bylo zaznamenáno i u dlouhodobého finančního majetku. Jedná se o navýšení o 3 mil. Kč. V podílu došlo ke snížení na 0,16 %, protože dlouhodobý hmotný majetek se zvýšil o velkou část. V posledním roce došlo k celkovému snížení aktiv. To bylo zapříčiněno snížením dlouhodobého hmotného majetku o téměř 20 mil. Kč, v důsledku přijetí investiční dotace na kravín a dojírnu (investiční dotace snižuje hodnotu pořízeného majetku). Dlouhodobý finanční majetek v tomto roce zůstal stejný, ale podíl se zvýšil na 0,19 %. Celkový podíl dlouhodobého majetku se snížil o 5,5 %.

Další oblastí, jež je zahrnuta mezi aktiva, jsou oběžná aktiva. Největší procentuální podíl byl v roce 2015 ve výši 39,92 %. V tom jsou zahrnuty zásoby, pohledávky a peněžní prostředky. Krátkodobý finanční majetek byl ve sledovaném období nulový. Nejvyšší podíl měly vždy zásoby, které v prvním roce činily 25,35 %. Pohledávky a peněžní prostředky měly skoro stejný podíl přes 7 %. V roce 2016 se podíl oběžných aktiv snížil na 32,74 %, ačkoli celková velikost se zvýšila o necelý 1 mil. Kč., ale větší podíl na aktivech měl zvýšený dlouhodobý majetek o téměř 20 mil. Kč. Snížení zásob o 0,6 mil. Kč se projevilo i na snížení podílu na 19,67 %. Celková suma pohledávek i peněžních prostředků se zvýšila, ale procentuální podíl se snížil pod 7 %. V dalším roce nastala kvůli výstavbě nového kravína podobná situace. Díky velkému zvýšení dlouhodobého majetku a menšímu zvýšení oběžných aktiv se podíl oběžných aktiv snížil na 25,57 %, z toho 18,94 % tvoří zásoby, které se tomto roce zvýšily o 7,2 mil. Kč. Menší část tvoří pohledávky, které se snížily o 1,7 mil. Kč. Došlo také ke snížení peněžních prostředků, protože zemědělská firma musela do doby, než přišly dotace, některé náklady platit ze svého. Jejich procentuální výše činila 3,04 %. V konečném sledovaném období přišlo opět zvýšení zásob a také zvýšení procentuálního podílu na aktivech na 30,33 %. Velikost zásob se změnila pouze minimálně a tvořila 21,46 %. Velikost pohledávek se ale zvýšila o 2,4 mil. Kč, což znamenalo 5,99 %. Peněžní prostředky se opět snížily a jejich podíl znamenal 2,87 %.

Poslední položkou aktiv je časové rozlišení aktiv. Časové rozlišení tvoří minimální procentuální podíl na celkovém součtu aktiv. Jejich velikost se v průběhu sledovaného období výrazně neliší. Nejmenší procentuální podíl byl v roce 2015 necelá 2 % a nejvyšší v roce 2018 2,84 %, což odpovídá i jejich nejnižší a nejvyšší sumě v průběhu sledovaného období. Pro lepší přehled procentuálního složení je vytvořen graf na obrázku č. 3.

Obrázek 3 - Graf vertikální analýzy aktiv

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

7.2.2 VERTIKÁLNÍ ANALÝZA PASIV

V tabulce 4 je znázorněna vertikální analýza pasiv. Jedná se o procentuální složení pasiv. Jednotlivé údaje jsou uvedeny v %.

Tabulka 4 - Vertikální analýza pasiv

Rok	2015	2016	2017	2018
Pasiva celkem	100,00	100,00	100,00	100,00
Vlastní kapitál	87,24	71,01	52,54	65,93
Základní kapitál	42,28	29,36	20,74	24,74
Kapitálové fondy	4,27	3,41	2,44	2,77
Fondy ze zisku	36,75	34,75	26,19	29,74
HV minulých let	0	0	0	2,03
HV běžného období	3,94	3,48	2,49	6,65
Cizí zdroje	12,76	28,43	47,03	33,57
Rezervy	0	0	0	0
Závazky	12,76	28,43	47,03	33,57

Dlouhodobé závazky	4,13	14,11	25,65	26,24
Krátkodobé závazky	8,63	14,32	21,38	7,33
Časové rozlišení	0	0,57	0,43	0,50

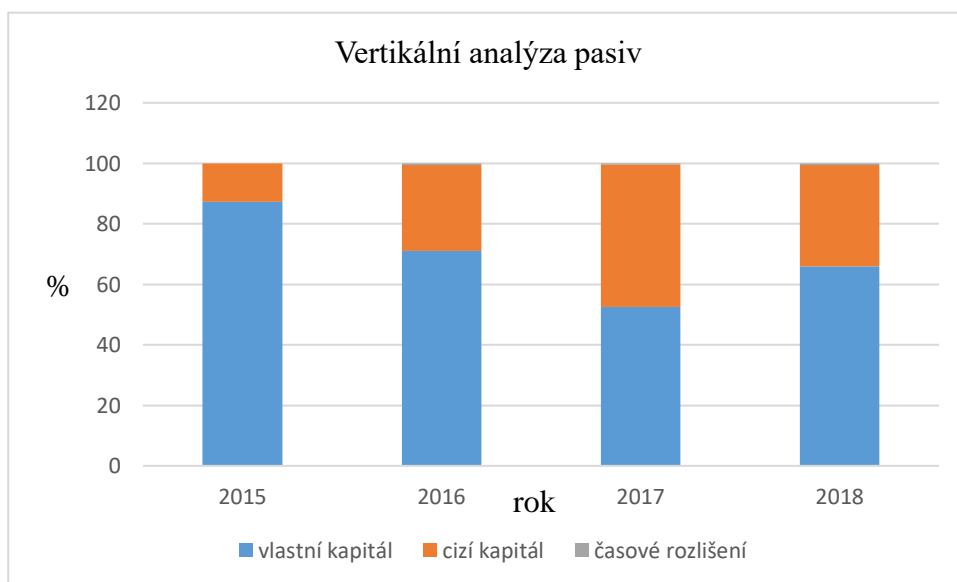
Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Do pasiv řadíme vlastní kapitál, cizí kapitál a časové rozlišení pasiv. Na velikosti procentuálního podílu vlastního kapitálu se podílí základní kapitál, kapitálové fondy, fondy ze zisku, hospodářský výsledek minulých let a běžného období. V roce 2015 byla velikost podílu vlastního kapitálu 87,24 %. Největší části tvoří základní kapitál a fondy ze zisku. Základní kapitál tvoří 42,28 % a fondy ze zisku 36,75 %. Menší podíl mají kapitálové fondy (4,27 %) a hospodářský výsledek běžného období (3,94 %). V prvních třech letech zemědělská firma nepočítala s hospodářským výsledkem minulých let. V dalším roce se velikost vlastního kapitálu příliš neměnila, ale procentuální složení se snížilo na 71,01 %. Toto výrazné snížení zapříčinilo zejména zvýšení cizího kapitálu, přesněji zvýšení závazků, která firma měla. Snížen byl i základní kapitál o skoro 5 mil. Kč v důsledku nákupu vlastních akcií a jeho procentuální podíl klesl na 29,36 %. Naopak došlo ke zvýšení fondu ze zisku téměř 6 mil. Kč a činil tedy 34,75 %. Velikost kapitálových fondů se v průběhu sledovaného období neměnila, ale podíl klesl na 3,41 %. Další navýšení bylo zaznamenáno v hospodářském výsledku běžného období o 0,3 mil Kč, ale procentuálně byl snížen na 3,48 %. V roce 2017 se vlastní kapitál zvýšil o 2,6 mil. Kč, ale procentuální podíl byl snížen na 52,53 %, díky prudkému zvýšení závazků. Základní kapitál byl opět mírně snížen za účelem dalšího nákupu akcií pro zemědělskou firmu. Procentuálně jeho výše padla o téměř 9 %. Zemědělská firma v tomto roce opět navýšila fondy ze zisku o 2 mil. Kč, což tvořilo polovinu vlastního kapitálu. Podíl neměnných kapitálových fondů se snížil na 2,44 %. Podobně velikou část tvořil hospodářský výsledek běžného období. Poslední sledovaný rok se zvýšil vlastní kapitál o 8,2 mil. Kč a zvýšil se i podíl na 65,93 %. Největší částí byly opět fondy ze zisku, které se zvýšily pouze o 3 tis. Kč, ale procentuálně tvořily 29,74 %. Základní kapitál se navýšil o necelé 2 mil. Kč a činil 24,74 %. V tomto roce vzrostl zisk, a proto hospodářský výsledek běžného období znamenal 6,65 % a hospodářský výsledek minulého období již nebyl nulový a představoval 2,03 %. O trochu vyšší podíl měly kapitálové fondy (2,77 %).

V roce 2015 cizí kapitál tvořil pouze 12,76 %. Zemědělská firma neměla tak vysoké závazky jako v letech následujících. Protože zemědělská firma nepočítá s rezervami, tak cizí kapitál je tvořen pouze závazky, a to dlouhodobými a krátkodobými. Dlouhodobé závazky činily

4,13 %, kdežto krátkodobé závazky byly dvakrát větší a tvořily tedy 8,63 %. V dalším roce se zvýšil cizí kapitál na téměř 30 mil. Kč, což procentuálně znamenalo zvýšení na 28,43 %. Růst byl zaznamenán jak na straně dlouhodobých, tak i krátkodobých závazků, a to v důsledku půjčky na výstavbu nové budovy. Jejich výše byla podobná, tudíž výše obou byla něco málo přes 14 %. V roce 2017 byl cizí kapitál téměř ve stejné výši jako vlastní kapitál, tudíž tvořil 47,03 %. Zemědělská firma si musela vzít krátkodobý úvěr, aby mohla pokračovat ve výstavbě budovy, než přijde dotace. Krátkodobé závazky tvořily 21,38 % celkových pasiv. Dále také došlo ke zvýšení dlouhodobých závazků a jejich procentuální podíl byl o něco vyšší, tedy 25,65 %. V roce 2018 již byl cizí kapitál snižen na 33,57 %. Zemědělská firma dostala dotaci na výstavbu a tím se snížily krátkodobé závazky o 22 mil. Kč. Jejich podíl tedy znamenal pouze 7,32 %. Dlouhodobé závazky byly sníženy pouze o 3 mil. Kč. Jejich procentuální podíl byl tedy 26,24 %.

Poslední částí pasiv je časové rozlišení pasiv. V prvním roce zemědělská firma nepoužívala časové rozlišení, a proto je nulové. V dalších letech se jejich výše pohybovala kolem 0,5 mil. Kč. Díky nižším závazkům v roce 2016 byl podíl časového rozlišení pasiv 0,57 %. V dalších dvou sledovaných obdobích jeho procentuální podíl nepřekročil 0,5 %, i když nejvyšší suma byla v roce 2018. Pro větší přehled procentuálního složení je vytvořen graf na obrázku č. 4.

Obrázek 4 - Graf vertikální analýzy pasiv

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

7.3 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

Následující kapitola se věnuje analýze poměrových ukazatelů. Zemědělská firma bude hodnocena během čtyř období a čtyřmi ukazateli – likvidita, aktivita, rentabilita a zadluženost. Ke každému ukazateli bude sestavena tabulka pro lepší přehled v jednotlivých obdobích, popřípadě budou jednotlivé hodnoty zaznamenány v grafech.

7.3.1 UKAZATEL LIKVIDITY

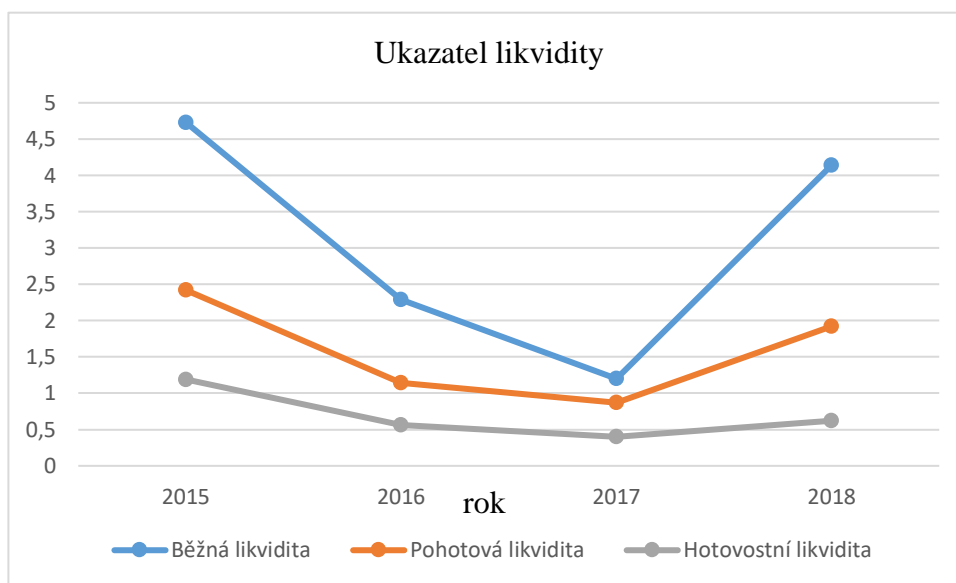
V následující tabulce jsou uvedeny jednotlivé ukazatele likvidity. Tabulka zobrazuje vývoj běžné, pohotové i hotovostní likvidity v letech 2015 - 2018.

Tabulka 5 - Vývoj ukazatele likvidita

	2015	2016	2017	2018
Běžná likvidita	4,73	2,29	1,20	4,14
Pohotová likvidita	2,42	1,14	0,87	1,92
Hotovostní likvidita	1,19	0,56	0,40	0,62

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Pro lepší orientaci v hodnotách, tzn. jejich růst a pokles, je vytvořen obrázek 5. Z obrázku je zřejmé, že likvidita se ve sledovaném období vyvíjela stejně. Do roku 2017 stále klesala a v roce 2018 se vyšplhala k vyšším hodnotám.

Obrázek 5 - Graf vývoje ukazatele likvidity

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Běžná likvidita by se měla pohybovat v doporučených hodnotách od 1,5 do 2,5. Auditor zemědělské firmy při finanční analýze ve vybraných finančních ukazatelích stanovil hodnoty od 1,5 do 3,5. Během sledovaného období byla nejvyšší běžná likvidita v roce 2015 s hodnotou 4,73. V tomto roce dosahovala oběžná aktiva i krátkodobé závazky nižších hodnot. V dalším roce se oběžná aktiva zvýšila pouze o 0,9 mil. Kč, ale krátkodobé závazky, které v roce 2015 dosahovaly 7,3 mil. Kč, se zvýšily dvojnásobně na 15,1 mil. Kč. Běžná likvidita se tedy snížila na 2,29, což je stále v rozmezí doporučené hodnoty. Tento trend pokračoval i v roce 2017, kdy došlo k dalšímu zvýšení oběžných aktiv zejména díky zvýšení zásob (na zemědělském podniku se jedná o nedokončenou výrobu), a zvýšením krátkodobých závazků na dvojnásobek, tedy na 31,5 mil. Kč. V roce 2018 poklesly krátkodobé závazky na 9,5 mil. Kč a tím došlo ke srovnání běžné likvidity na 4,14, protože podnik získal podporu z programu PRV a díky tomu byl schopen částečně splatit úvěr, který byl poskytnut.

Dalším ukazatelem likvidity je pohotová likvidita. Pohotová likvidita by se měla pohybovat v rozmezí od 0,7 do 1,2. Stanovené optimální hodnoty auditor stanovil na min. 1 a max. 2. Těchto hodnot podnik dosahoval pouze v roce 2016 a 2018. V roce 2015 byla zaznamenána nejvyšší likvidita, což bylo pro podnik jistě pozitivní. Její výše byla způsobena poměrně vysokými oběžnými aktivy, a to 33,6 mil. Kč a průměrnými zásobami 21,4 mil. Kč.

V tomto roce měl podnik nízké krátkodobé závazky 7,2 mil. Kč a díky tomu byla likvidita 2,42. Další rok došlo k velkému navýšení krátkodobých závazků, což už bylo zmíněno u běžné likvidity. Oběžná aktiva se zvýšila, ale zásoby se o skoro stejnou částku snížily, takže čítec se vzájemně vyrovnal a neměl na propad na 1,14 veliký vliv. Tato hodnota je ale brána jako doporučená. V roce 2017 se likvidita snížila až na 0,87. Tento pokles byl způsoben obrovským růstem krátkodobých závazků na dvojnásobek. Dalším vlivem byl růst zásob o 0,7 mil. i oběžných aktiv o 0,3 mil. Poslední sledovaný rok bylo dosaženo pozitivních výsledků, protože likvidita byla 1,92, což se nachází v rozmezí optimálních hodnot. Zásoby se v tomto roce snížily pouze o 0,1 mil. Kč, takže největší podíl na navýšení likvidity do optimálních hodnot mělo opět snížení krátkodobých závazků na 9,5 mil. Kč.

Poslední likviditou, kterou je podnik hodnocen, je hotovostní likvidita. Její doporučená hodnota by se měla nacházet mezi 0,2 a 0,5, kdy v podniku je uvedena míra až do 1. Optimální hodnoty byly spočítány v roce 2016, 2017 i 2018. V roce 2015 zaznamenal podnik vyšší hodnotu a to 1,19. Vyšší likvidita je pro podnik pozitivní a dopad na ní měli především peněžní prostředky ve výši 6 mil. Kč. Vyšší hodnota byla pouze v roce 2016, a to 6,7 mil. Kč. V dalších letech už byly peněžní prostředky nižší a pohybovaly se kolem 4 mil. Kč.

Sledované ukazatele patří mezi klasické ukazatele likvidity. Jejich výše značně kolísala a nejlepší výsledky byly zaznamenány až v roce 2018. U všech ukazatelů je patrný stejný trend – pokles v roce 2016 a 2017 a nárůst v roce 2018 na téměř stejnou úroveň, jaké dosahovaly v roce 2015. Tento pokles byl způsoben nárůstem krátkodobých závazků v letech 2016 a 2017 až na hodnotu 15,1 resp. 31,5 mil. Kč, což je několikanásobek normálního stavu (průměrné krátkodobé závazky v předchozím období 2013-2015 byly 5,1 mil. Kč). Vysoké krátkodobé závazky vznikly kvůli neuhrazeným fakturám za výstavbu nového kravína. V roce 2018 poklesly krátkodobé závazky opět na téměř normální hodnotu, která v tomto roce činila 5,9 mil., a proto se všechny ukazatele likvidity se vrátily do vyhovujících hodnot. Tento trend byl nejlépe vidět na obrázku 5.

Jedná se o pozitivní signál, který má souvislost s investicí v roce 2016 a 2017. Úroveň těchto ukazatelů by bylo vhodné porovnat s jinými podniky v odvětví zemědělství.

7.3.2 UKAZATEL AKTIVITY

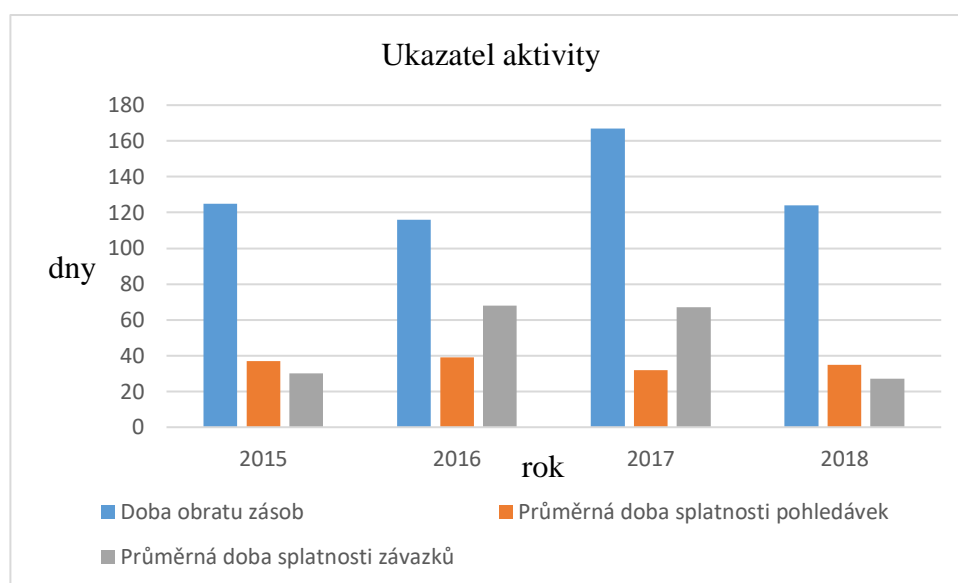
Do ukazatelů aktiv patří doba obratu zásob, průměrná doba splatnosti pohledávek a průměrná doba splatnosti závazků. Opět je vše porovnáváno během čtyř let. Jednotlivé údaje v tabulce jsou uvedeny ve dnech.

Tabulka 6 - Vývoj ukazatele aktivity

	2015	2016	2017	2018
Doba obratu zásob	125	116	167	124
Průměrná doba splatnosti pohledávek	37	39	32	35
Průměrná doba splatnosti závazků	30	68	67	27

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Pro jednotlivé ukazatele je sestaven graf na obrázku č. 6 pro lepší přehled růstu a poklesu.

Obrázek 6 - Graf vývoje ukazatele aktivity

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Doba obratu zásob se v podniku během čtyř sledovaných období stále měnila. V prvním sledovaném roce byla doba obratu zásob 125 dní. Podobných hodnot podnik dosahoval i v roce 2016 a 2018. První dva roky se tržby pohybovaly kolem 48 mil. Kč a zásoby kolem 21 mil. Kč. V roce 2017 došlo k navýšení zásob díky skladování obilí, které se prodávalo až na jaře 2018 a 2019. Tím pádem se v roce 2018 prudce zvýšily tržby z prodeje obilí, které celkově činily 60,7 mil. Kč. To mělo dopad na snížení doby obratu zásob na 124 dní.

Dalším poměrovým ukazatelem je průměrná doba splatnosti pohledávek. Tento ukazatel se v sledovaných letech moc neměnil. Průměrná doba splatnosti pohledávek se pohybovala v rozmezí 32 až 39 dní. Nejvyšší hodnota 39 dní byla vypočítána v roce 2016, kdy došlo oproti

roku 2015 ke zvýšení tržeb o 2,2 mil. Kč a zvýšení pohledávek o 0,7 mil. Kč. Naopak nejnižší hodnota byla o rok později, v roce 2017. Tržby se v tomto roce snížily z 50 mil. Kč na 48,3 mil. Kč, ale pohledávky v minulém účetním období činily 6,9 mil. Kč a v běžném účetním období se snížily na 5,3 mil. Kč, a proto se průměrná doba splatnosti pohledávek snížila na 32 dní. Obecně platí, že se zvýšením tržeb se zvyšují pohledávky.

Posledním ukazatelem aktivity je průměrná doba splatnosti závazků. Výše závazků už byla řešena v ukazatelích likvidity. Nejvyšší průměrná doba splatnosti závazků byla v roce 2016 a 2017 a jejich výše činila 68 dní a 67 dní. Naopak nejnižší byla zaznamenána v letech 2015 a 2018 ve výši 30 dní a 27 dní.

7.3.3 UKAZATEL RENTABILITY

Ukazatel rentability se dělí na Rentabilitu tržeb, ROA, ROE a ROCE. Ukazatele byly porovnávány od roku 2015 do roku 2018 a výsledky jsou zobrazeny v tabulce. Údaje jsou uvedeny v %. Vývoj všech čtyř ukazatelů je poté následně promítnut na obrázku č. 7.

Tabulka 7 - Vývoj ukazatele rentability

	2015	2016	2017	2018
ROA	3,94	3,48	2,49	6,65
ROE	4,51	4,91	4,73	10,09
ROCE	4,57	4,53	3,63	8,03
Rentabilita tržeb	6,94	7,33	7,60	14,22

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

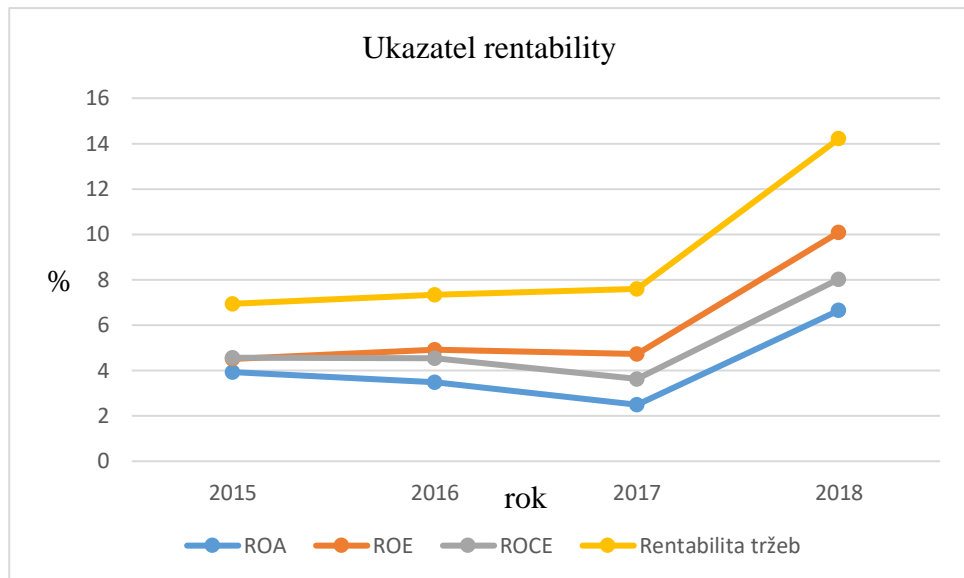
ROA ve sledovaném období sice zpočátku klesla, ale pak vzrostla, což je pozitivní, protože vzrostla díky zvyšující se rentabilitě tržeb. V prvním sledovaném roce její výše byla 3,94 %. EAT, neboli čistý zisk, nebyl ve společnosti tak vysoký (3,3 mil. Kč) a aktiva činila 84,3 mil. Kč. V roce 2016 došlo ke snížení ukazatele ROA na 3,48 %. Největší podíl na tomto snížení měla aktiva, která se zvýšila o 21,2 mil. Kč, přičemž čistý zisk se zvýšil pouze o 0,3 mil. Kč. Další rok došlo k dalšímu zvýšení aktiv, konkrétně dlouhodobého hmotného majetku, když se dokončila výstavba nového kravína, a proto se rentabilita snížila až na 2,49 %. V roce 2018 zemědělská firma měla podíl na zisku a od dceřiné společnosti Blogas s. r. o. dostala mimořádný zisk 4,5 mil. Kč, díky kterému se v tomto roce zvýšily ukazatele rentability. Došlo ke zvýšení čistého zisku na 8,6 mil. Kč a ROA činila 6,65 %.

Podobně se vyvíjela i ROE a ROCE. Rentabilita vlastního kapitálu v roce 2015 dosahovala výše 4,51 %, což je v podniku vždy vyšší než rentabilita aktiv. Zvýšení rentability vlastního kapitálu v dalším roce zapříčinilo drobné zvýšení vlastního kapitálu vzhledem k čistému zisku. Viditelnější růst byl až v roce 2017, kdy se vlastní kapitál dostal až na výši 77,7 mil. Kč, kdežto čistý zisk zůstal téměř neměnný. Největší hodnotu měl však vlastní kapitál v roce 2018, kdy jeho výše činila 85,6 mil. Kč. Na tento ukazatel měl samozřejmě také vliv mimořádný zisk, a proto se rentabilita vlastního kapitálu vyšplhala až na 10,09 %.

Předposledním ukazatelem rentability, které hodnotí podnik, je ROCE. U tohoto ukazatele se již nehodnotí čistý zisk, ale zisk před zdaněním a úroky. Tento ukazatel se tedy vyvíjel stejně jako ukazatel ROA. První tři sledovaná období se snižoval a poslední rok došlo k jeho zvýšení. Jeho výše v prvních dvou letech se skoro nezměnila. V roce 2015 byl 4,57 % a v roce 2016 se snížil na 4,53 %. Výše jednotlivých položek se ale měnila. Všechny položky zaznamenaly růst, přičemž k největšímu z nich došlo v oblasti dlouhodobých závazků. Ty vzrostly o 11,4 mil. Kč, ale díky poměrnému růstu EBITu a vlastního kapitálu se rentabilita dlouhodobých zdrojů téměř nezměnila. V roce 2017 došlo k většímu snížení na 3,63 %. Na tento pokles měl vliv velký nárůst dlouhodobých závazků v důsledku čerpání dlouhodobého úvěru na financování výstavby kravína, protože zemědělská firma nebyla schopna hradit celou stavbu z vlastních prostředků. EBIT se zvýšil o 0,1 mil. Kč a vlastní kapitál o 2,6 mil. Kč. Nejvýnosnějším obdobím byl poslední sledovaný rok, kdy se rentabilita dlouhodobých zdrojů zvýšila na 8,03 %.

Nejdůležitějším ukazatelem, který firma využívá, je rentabilita tržeb. Ve sledovaném období docházelo ke stálému zvyšování rentability tržeb, což je pro podnik jistě pozitivní. EAT i velikost tržeb se vyvíjely poměrně stejně. První dva roky se obojí zvýšilo, následně došlo k nepatrnému snížení a v roce 2018 vše velmi prudce stoupl nahoru. EAT vzrostl o 5 mil. Kč a tržby o 12,5 mil. Kč.

Pro lepší přehled ve vývoji jednotlivých ukazatelů je sestaven graf na obrázku č. 7.

Obrázek 7 - Graf vývoje ukazatele rentability

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

7.3.4 UKAZATEL ZADLUŽENOSTI

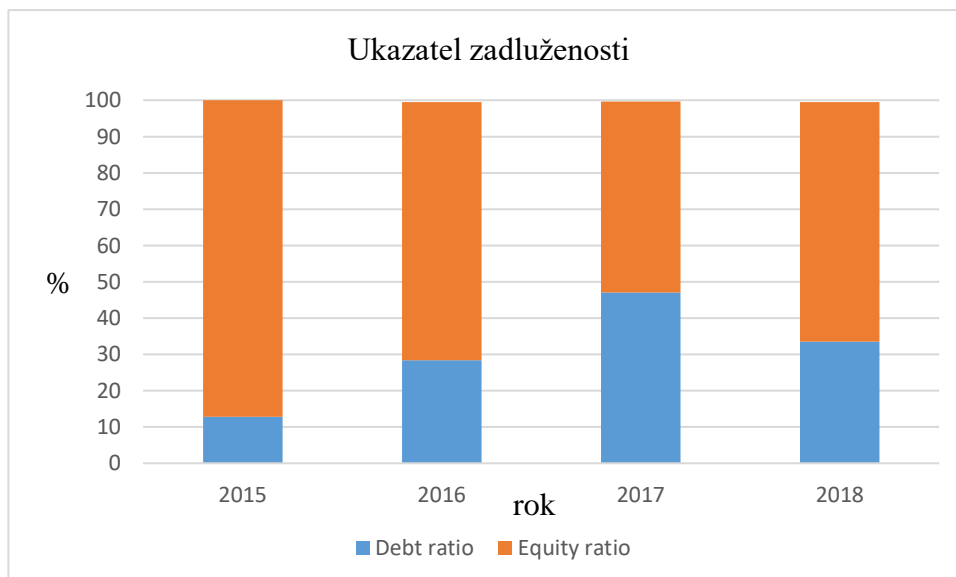
Dalším poměrovým ukazatelem je ukazatel zadluženosti. Ukazatel zadluženosti je opět zobrazen v tabulce během čtyř sledovaných období. Jednotlivé údaje v tabulce jsou v %. Veškeré vypočítané údaje se vztahují k předešlým rokům.

Tabulka 8 - Vývoj ukazatele zadluženosti

	2015	2016	2017	2018
Debt ratio	12,76	28,43	47,03	33,57
Equity ratio	87,24	70,99	52,53	65,93
Míra krytí úroků	16,06	18,52	8,92	13,99

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Následně je sestaven graf, který porovnává pouze Debt ratio a Equity ratio. Na grafu lze vidět, že jejich součet byl roven 100 % pouze v roce 2015. Další 3 roky se jejich suma pohybovala pod 100 %, kvůli tomu, že Zemědělská firma začala používat položku časové rozlišení aktiv. Tato položka ale nedosahovala velkých čísel, proto její výše byla vždy pod 1 %.

Obrázek 8 - Graf vývoje ukazatele zadluženosti

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Posledním poměrovým ukazatelem, který hodnotí firmu, je ukazatel zadluženosti. Základním rozdělením je Debt ratio a Equity ratio. Debt ratio hodnotí celkovou zadluženost a počítá tedy s cizím kapitálem. Zadluženost je tedy opakem předchozího ukazatele, a proto dochází i k opačnému trendu. Cizí kapitál a aktiva se ve sledovaném období vyvíjela stejným směrem, což znamená, že při růstu aktiv rostl i cizí kapitál. Jednotlivé výkyvy však nebyly rovnoměrné. První tři roky docházelo ke zvyšování Debt ratio, díky úvěrům, které si zemědělská firma musela vzít a postupně je splácet. Nejnižší zadluženost byla v prvním roce. Aktiva vůči cizímu kapitálu nebyla tak vysoká a Debt ratio mělo výši 12,76 %. V roce 2016 si firma musela vzít úvěr, který se promítl v závazcích a značně zvýšil cizí kapitál oproti růstu aktiv. V dalším roce si zemědělská firma opět musela vzít další úvěr, který zvedl cizí kapitál o více než dvojnásobek, tedy z 29,98 mil. Kč na 69,35 mil. Kč. Celková zadluženost stoupla až na 47,03 %. Poslední sledovaný rok už zadluženost klesla na 33,57 %, protože zemědělská firma si nebrala další úvěry, ale postupně čerpala úvěr podle toho, jak platila faktury za stavební práce. Došlo tedy ke snížení závazků i aktiv.

Equity ratio a Debt ratio by měly dát dohromady 100 %. V zemědělské firmě tomu však tak není, protože do celkových pasiv je počítán vlastní kapitál, cizí kapitál, ale také časové rozlišení pasiv, do kterých se počítají výdaje příštích období. Jediný sledovaný rok, kdy se Equity ratio a Debt ratio rovná 100 % je v roce 2015, protože tehdy zemědělská firma ještě nepočítala s časovým rozlišením pasiv. Equity ratio má opačný trend, vlastní kapitál stále roste, aktiva v posledním roce 2018 vykazovala pokles (díky snížení dlouhodobého hmotného majetku),

a proto došlo ke snížení Equity ratio. Pro lepší viditelnost, kdy tyto dva ukazatele dosahují 100 % je sestaven graf na obrázku č. 8, na kterém je vidět, že na časové rozlišení zůstává minimální poměr.

Posledním ukazatelem zadluženosti je míra krytí úroků. Míra krytí úroků je v zemědělské firmě velmi dobrá. Míra krytí úroků počítá se ziskem EBIT. Nejnižší byla v roce 2017, kvůli zvýšení úroků z 0,232 % na 0,529 %. Ve sledovaném období se další výsledky pohybují od 13,99 % (v roce 2018) až 18,52 % (v roce 2016).

8 IN MODELY

Na žádost zástupce zemědělské firmy byly vypracovány IN modely, které hodnotí podniky z hlediska finančního zdraví podniku a ohrožení firmy bankrotem. V tabulce č. 9 jsou zobrazeny hodnoty modelu IN95 a IN05 za čtyři sledovaná období. Na tom místě je nutné u modelu IN95 poznamenat, že zemědělská firma ve sledovaném období neměla žádné závazky po lhůtě splatnosti, takže poslední podíl ve vzorci s koeficientem 14,57 nemá na výslednou hodnotu ve sledovaném období žádný vliv.

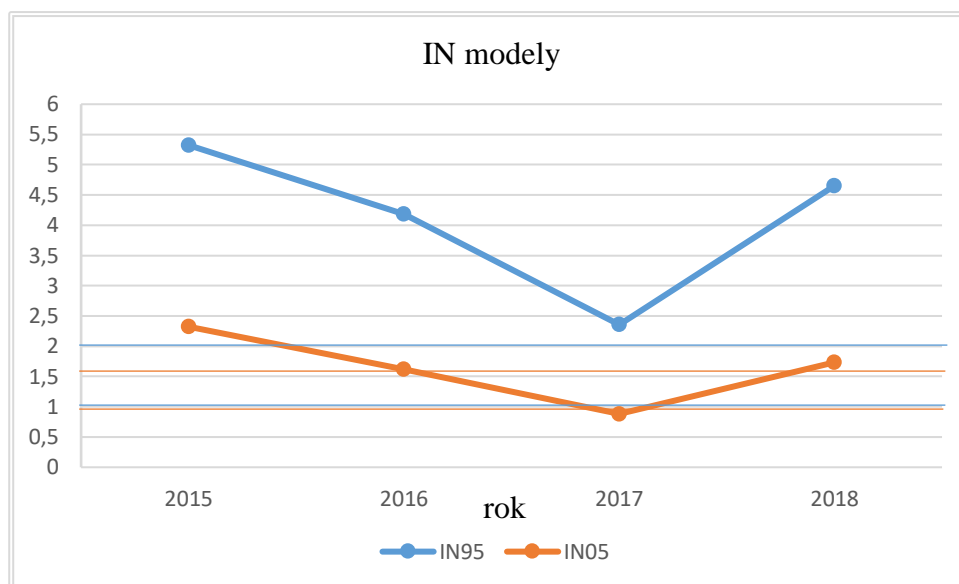
Tabulka 9 - Vývoj indexu IN95 a indexu IN05

	2015	2016	2017	2018
IN95	5,32	4,18	2,36	4,66
IN05	2,32	1,62	0,88	1,73

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

Hodnoty bankrotního modelu IN95 ukazují, že finanční situace zemědělské firmy je velice uspokojivá ve všech sledovaných obdobích a pohybují se v intervalu 2,35 – 5,32. Nejnižší hodnota byla zjištěna v roce 2017, kdy zemědělská firma měla krátkodobé závazky ve výši 31,5 mil. Kč. V roce 2018 jejich hodnota spadla na 9,5 mil. Kč a poměr mezi EBITem a aktivy byl nejvyšší, což mělo vliv na zvýšení modelu IN95 na 4,66. O 0,5 bodu horší výsledek byl zjištěn i v roce 2016, kdy dobrý výsledek ovlivnily nižší nákladové úroky. Naopak nejvyšší hodnota byla zaznamenána v prvním sledovaném roce, v roce s nejnižšími krátkodobými závazky, dobrým poměrem mezi EBITem a aktivy a nejlepším poměrem mezi tržbami a aktivy.

Druhý model IN05 koresponduje, co se týče hodnot, s bankrotním modelem IN95, což je nejlépe vidět na obrázku č. 9. Model IN05 nabývá hodnot od 0,88 – 2,32. Ve třech sledovaných obdobích (2015, 2016 a 2018) zemědělská firma tvořila hodnotu a pouze v jednom sledovaném období (2017) se nepohybovala ani v šedé zóně, ale hodnotu ničila. Na výborný výsledek v roce 2015 má nejvyšší pozitivní vliv podíl tržeb a aktiv, stejně jako u výše uvedeného modelu IN95. Oproti tomu v roce 2017 byly nejvyšší celková aktiva, a to způsobilo nejhorší výsledek ve sledovaném období.

Obrázek 9 - Vývoj indexu IN95 a indexu IN05

Zdroj: vlastní zpracování dle účetních výkazů

9 ZHODNOCENÍ AKTUÁLNÍ SITUACE PODNIKU

Tato kapitola se bude zabývat celkovým hodnocením ekonomické situace podniku. Hodnocení bude shrnuto z předešlých výsledků ekonomických ukazatelů, a navíc zde bude porovnán i rok 2019.

Prvním ukazatelem, který bude zhodnocen, je ukazatel likvidity. Během sledovaného období se měnila běžná, pohotová i hotovostní likvidita. Nejvyšší běžná likvidita byla zaznamenána v roce 2015 s výší 4,73. Dalšího pozitivního výsledku dosáhla až v roce 2018, a to 4,14. V letech 2016 a 2017 se snížila likvidita v důsledku výrazného nárůstu závazků za stavbu kravína a dojírny, které způsobily v roce 2017 pokles až na 1,20. Stejný vývoj nastal i u pohotové a hotovostní likvidity. V aktuálním roce se likvidita příliš neměnila. Běžná, pohotová a hotovostní likvidita v roce 2019 zaznamenalo pouze minimální růst.

Dalším poměrovým ukazatelem je ukazatel aktivity. Jedná se o dobu obratu zásob, průměrnou dobu splatnosti pohledávek a průměrnou dobu splatnosti závazků. Doba obratu zásob měla největší výkyv v roce 2017. Její výše byla 167 dní. V dalších třech sledovaných obdobích se hodnota pohybovala okolo podobné výše. Nejnižší hodnota byla 116 v roce 2016, ale v 2015 i 2018 byla zvýšena pouze o pár dní. Jiné údaje byly zaznamenány u průměrné doby splatnosti pohledávek. Její výše byla vždy větší než měsíc, ale nepřekročila 39 dní. Podobný výsledek byl zaznamenán i roce 2016. Naopak nejmenší průměrná doba splatnosti pohledávek byla 32 dní

v roce 2017. Posledním ukazatelem aktivity je průměrná doba splatnosti závazků. Na financování významných investic do strojového vybavení (13,5 mil Kč) firma získala od banky úvěr ve výši 7,5 mil. Kč a zbytek financovala z vlastních zdrojů. Proto v letech 2016 a 2017 byla vypočítána vyšší doba splatnosti závazků. V roce 2015 a 2018 se závazky průměrně platily vždy do měsíce. V roce 2019 ukazatel aktivity pohyboval okolo podobných hodnot jako v roce 2018.

Dalším ukazatelem je rentabilita neboli výnosnost. Sem řadíme rentabilitu tržeb, rentabilitu aktiv, rentabilitu vlastního kapitálu a rentabilitu dlouhodobých zdrojů. Rentabilita aktiv a rentabilita dlouhodobých zdrojů měly ve sledovaném období stejný vývoj. Oproti roku 2015 se rentabilita obou snižovala. To stejné platilo v roce 2017 oproti roku 2016, kdy došlo k většímu snížení. V posledním sledovaném roce došlo k obrovskému zvýšení o více jak dvojnásobek u obou ukazatelů rentability. Trochu odlišný vývoj měla rentabilita vlastního kapitálu. Na rozdíl od prvního sledovaného roku došlo k menšímu zvýšení. Rentabilita vlastního kapitálu se v roce 2017 i 2018 vyvíjela stejně, kdy v roce 2018 se opět zvedla na více než dvojnásobek. Naopak rentabilita tržeb ve sledovaném období stále rostla. Situace v roce 2019 se v oblasti rentability se ale nevyvíjí příliš pozitivně. Díky velkému navýšení aktiv došlo k poklesu rentability aktiv o 1,5 %. Stejná situace nastala u rentability vlastního kapitálu. V tomto roce dále nastalo zvýšení vlastního kapitálu o více jak 6 mil. Kč, což znamenalo pokles rentability o téměř 2 %. Zemědělská firma nebyla schopna splatit všechny své závazky, a tím došlo také ke zvýšení dlouhodobých dluhů, které snížily rentabilitu opět o téměř 2 %. Další pokles nastal u rentability tržeb. Tržby se v roce 2019 zvýšily až na 66,97 mil. Kč. Zemědělská firma zaznamenala i vyšší hospodářský výsledek.

Posledním poměrovým ukazatelem je zadluženost. V zadluženosti existují dva základní ukazatele – Debt ratio a Equity ratio. Debt ratio se první 3 roky zvyšoval, stejně tak jako se zvyšoval cizí kapitál. Největší hodnoty dosáhl v roce 2017. Jeho výše byla 47,03 %, takže nikdy nepřekročil polovinu. Poslední sledovaný rok jeho hodnota spadla na 33,57 %. Opačný vývoj nastal u Equity ratio. Nejvyšší hodnota byla zaznamenána v prvním roce (87,24 %). Následné dva roky se jeho hodnota snižovala. V roce 2017 jeho hodnota byla pouze 52,53 %. Poslední rok došlo k velkému navýšení vlastního kapitálu a také k navýšení ukazatele Equity ratio na 65,93 %. Další ukazatel zadluženosti je míra krytí úroků. Nejlepší finanční situace byla v roce 2016 s výsledkem 18,52 %. V roce 2015 a 2018 se stále míra pohybovala nad 13 %, ale v roce 2017 klesla na necelých 9 %. V aktuálním roce došlo k navýšení jak vlastního, tak

i cizího kapitálu. Obě položky v rozvaze zaznamenaly růst okolo 6 mil. Kč. Oproti roku 2018 se v roce 2019 Debt ratio zvýšil o 1 %, naopak Equity ratio se o 1 % snížil.

10 NÁVRH OPATŘENÍ

Pro zjištění návrhu na opatření bude sestavena SWOT analýza. Díky SWOT analýze se zjistí jak silné a slabé stránky podniku, které přichází z vnitřního okolí, tak příležitosti a hrozby z vnějšího okolí. Na závěr budou vypracovány strategie, kterou budou sloužit jako návrh na opatření.

10.1 SWOT ANALÝZA

V následujících tabulkách jsou zobrazeny slabé stránky, silné stránky, příležitosti a hrozby, které slouží jako podklad pro SWOT analýzu.

Tabulka 10 - Analýza vnitřního prostředí

vnitřní prostředí	silné stránky	slabé stránky
	dobrá rentabilita	malá výměra půdy
	neexistují závazky po splatnosti	vyšší průměrný věk zaměstnanců
	silná živočišná výroba	slabá pozice na trhu
	kvalitní zaměstnanci	specializace výroby
	diverzifikace výroby	
	vysoké výnosy	
	dobrá pověst u odběratelů	

Zdroj: vlastní zpracování dle vnitropodnikových zdrojů

První tabulka se zabývá analýzou vnitřního prostředí. Nejdříve je třeba uvést silné stránky Zemědělské firmy. Na základě již zmíněných ukazatelů je možno říci, že podnik má velice dobrou rentabilitu. V prvních třech sledovaných obdobích se moc neměnila, ale v roce 2018 byl zaznamenán růst. Dalším ekonomickým ukazatelem, který podnik hodnotí, byl index důvěryhodnosti. Díky modelu IN95 bylo zjištěno, že neexistují závazky po splatnosti, tedy že podnik platí své závazky včas. Zemědělská firma chová 620 ks skotu celkem, tzn. zatížení téměř 0,5 VDJ, takže živočišná výroba je velice silná. Při výběru nových zaměstnanců dochází k osobnímu pohovoru s ředitelem. Ředitel podniku si vybírá pouze ochotné, pracovitě a kvalitní zaměstnance. Zemědělská firma není úzce specializovaná na jednu nebo několik málo komodit,

ale pěstuje 8 různých plodin. Dále provozuje truhlárnu a farmářský obchod s potravinami. Další silnou stránkou podniku jsou vysoké výnosy. Během sledovaných let se výnosy zvyšovaly. V roce 2018 byl zaznamenán největší růst a v roce 2019 se opět zvedly. Zemědělská firma má dobrou pověst u odběratelů. Jejich počet se zvyšuje a stálí odběratelé se nemění.

Dále se tabulka zabývá slabými stránkami podniku. Jako první můžeme uvést malou výměru půdy. Podnik se nachází na malé vesnici, a proto nevlastní velké množství pozemků. I když zaměstnává kvalitní pracovníky, tak průměrný věk je vyšší. Je to způsobeno přirozeným stárnutím stávajícím zaměstnanců a mezi mladou generací je zájem o práci v zemědělství minimální. Přes vysoké výnosy je díky menší výměře objem tržních plodin a tím i podíl na trhu malý. Zemědělská firma se nespécializuje na výrobu jedné plodiny, a proto musí udržovat a obnovovat široké portfolio strojů.

Tabulka 11 - Analýza vnějšího prostředí

vnější prostředí	příležitosti	hrozby
	akvizice jiných zemědělských podniků	závislost na přírodních podmínkách
	precizní zemědělství	nové plánovací období společné zemědělské politiky
	poměrně stabilní cena mléka	pohled veřejnosti na zemědělství
	možnost investovat do agroturistiky	nízké mzdy v resortu zemědělství
	další investice do moderních strojů	

Zdroj: vlastní zpracování dle vnitropodnikových zdrojů

Tabulka č. 11 se zabývá analýzou vnějšího prostředí. První je třeba definovat příležitosti. Zemědělská firma se snaží rozvíjet a získávat tak další pozemky pro pěstování určitých plodin a spolupracovat s dalšími zemědělskými podniky. V současné době je velice aktuální otázka tzn. precizního zemědělství, používání přesných strojů spojených s navigací GPS na setí, hnojení, ochranu proti škůdcům a sklizeň. Precizní zemědělství zahrnuje i používání různých robotů a autonomních strojů v rostlinné i živočišné výrobě. V posledním období není cena mléka, jako důležitého zdroje financí pro zemědělskou firmu, tak volatilní, jako dřív a dosahuje úrovně, při které se nechá dosáhnout lepší ekonomika výroby než před 5 lety. Existují zde výborné podmínky pro agroturistiku. Této příležitosti se zemědělská firma ihned chytla a již v roce 2019 začala provádět úpravy ve staré budově, která se dříve používala jako ubytování pro správce

zemědělské firmy a nočního hlídače, na nové ubytování pro případné zájemce o odpočinek, relaxaci a poznání venkova. Zemědělská firma již v roce 2019 zažádala o dotaci na agroturistiku a v nejbližší době se začne stavět ustájení a zázemí pro koně. Již v roce 2019 bylo zakoupeno několik moderních strojů mj. samochodný krmný vůz, manipulátor, žací kombinaci a sazeč brambor. Na jaře 2020 bude zemědělská firma pořizovat secí kombinaci, která bude šetřit minimálně jednu operaci. V plánu je i zakoupení nového traktoru.

Do analýzy vnějšího prostředí řadíme také hrozby. Obecně je pro všechny zemědělské firmy největší hrozbou závislost na přírodních podmínkách. V zemědělství přes zimu není tolik práce jako přes léto. Pro dostatečnou úrodu je třeba mít dostatek vody. Proto zemědělci upřednostňují velkou zimu, aby byl sníh a na polích mělo co tát. Na jaře a v létě je potřeba déšť. V létě bývá nejvíce práce v zemědělství díky žnám a sklizení brambor. Nové plánovací období společné zemědělské politiky by mělo započít v roce 2021, určitě bude nějaký přechodný časový úsek, ale vzhledem k současnému rozložení politických sil v evropském parlamentu, kdy posílila frakce zelených, hrozí další zpříšňování požadavků na zemědělce. Další hrozbou je pohled veřejnosti na zemědělství, který je, i díky vlivu hromadných sdělovacích prostředků a sociálních sítí, poměrně zkreslený. I díky tomu v současné době klesá zájem o práci v zemědělství ze strany mladých lidí, absolventů středních a vysokých škol. Jedním z důvodů nezájmu o práci v zemědělství jsou i nízké průměrné mzdy v sektoru. V roce 2019 se uvádí, že rozdíl mezi průměrnou mzdou v zemědělství a průměrnou mzdou v ČR je cca 7,3 tis. Kč.

Tabulka 12 - SWOT analýza

	S	W
O	zvyšování výnosů za pomoci výnosových map pozemků	Snaha investovat do nákupu jiného zemědělského podniku
	zvyšování doживosti	snížení počtu zaměstnanců pomocí využití moderních strojů a technologií
	dosahování vyšších výnosů za pomocí moderních strojů	zvyšování výměry prostřednictvím nákupu půdy
T	každoroční zvyšování mzdy zaměstnanců	snížení výnosů při nedostatku srážek - sucho
	možnost snížení celkových dotací do podniku	nezájem mladých lidí práce v zemědělství
	pořádání dnů otevřených dveří	obtížné shánění pracovních sil

Zdroj: vlastní zpracování dle vnitropodnikových zdrojů

Na základě analýzy vnitřního a vnějšího prostředí je vypracován návrh na opatření ve formě strategií. První z nich je strategie SO. K zachování dobré ekonomiky Zemědělské firmy je nutné další zvyšování výnosů jednotlivých plodin za stálého snižování nákladů na hnojiva, čehož lze dosáhnout i důsledným používáním tzv. výnosových map pozemků a moderních strojů. Další zvyšování doживosti při zachování fixních nákladů na záchovnou krmnou dávku dojnice a stabilní cena mléka je předpoklad dobré rentability živočišné výroby.

Druhou strategií je strategie WO. Otevřenou otázkou zůstává snaha získat akvizici v jiném zemědělském podniku, zejména kvůli hrozbě tzv. „zastropování“. Pojmem „zastropování“ se rozumí omezení maximální možné částky, kterou může podnik získat ve formě dotací bez ohledu na velikost podniku. Dnes je nejčastěji diskutovanou částkou pro „zastropování“ 100000 euro na jeden zemědělský podnik. V případě použití moderních výkonnějších strojů dochází ke snížení počtu zaměstnanců potřebných k obdělání půdy. Zemědělská firma vlastní menší část obhospodařované půdy a větší část výměry si pronajímá. Pravidelně posílá vlastníkům pozemku nabídku na odkup zemědělských pozemků a v posledních 5 letech se jí podařilo takto nakoupit 17,8 ha za 3,2 mil. Kč.

Další strategií je ST. Pokud to ekonomická situace dovolí, rozhoduje pravidelně každý rok představenstvo o zvyšování mezd zaměstnancům, vždy na základě výsledků předchozího

hospodářského roku. V roce 2016 došlo ke zvýšení o 7,5 %, 2017 o 7 %, 2018 o 7,5 %, v roce 2019 o 5 % a v roce 2020 je navrženo zvýšení o 7 %. Před koncem roku v prosincovém výplatním termínu jsou zaměstnancům vypláceny roční prémie. Možnost snížení celkových dotací do podniku souvisí s výše zmíněným „zastropováním“. Pro zlepšení pohledu široké veřejnosti pořádá zemědělská firma dny otevřených dveří, kde se snaží zájemce pravdivě informovat o práci v zemědělství a vyvracet různé mýty a fámy o zemědělství. DOD se uskutečňují jednou za 2 až 3 roky.

Poslední strategií, která vznikne, je strategie WT. Velkým problémem, který nemůže zemědělská firma ovlivnit, jsou přírodní podmínky, charakterizované podnebím a počasím. V poslední době dochází nejen ke změně počasí, ale i ke změně podnebí směrem k vyšším průměrným teplotám, menšímu množství srážek a tím i k tolik diskutovanému suchu. Dalším faktorem, který negativně ovlivňuje situaci v zemědělském odvětví, je malý zájem mladých lidí o práci v zemědělství, ale i shánění pracovních sil obecně.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala ekonomickou analýzou vybrané zemědělské firmy, hospodařící na Českomoravské vrchovině.

Cílem této práce bylo zhodnotit aktuální situaci podniku a vytvořit návrh na opatření. V neposlední řadě byla na základě získaných informací vytvořena SWOT analýza.

Pro zhotovení praktické části byly použity účetní výkazy firmy. Byla provedena horizontální analýza aktiv a pasiv. Byl zjištěn obrovský růst závazků, ale také dlouhodobého majetku v letech 2016 a 2017. Následovala vertikální analýza aktiv a pasiv. Díky ní byl zjištěn jejich procentuální podíl v aktivech a pasivech. Analýza poměrových ukazatelů vypovídá o likviditě, aktivitě, výnosnosti a zadluženosti zemědělské firmy v letech 2015 až 2018. Díky In modelům byla zjištěna velmi uspokojivá finanční situace ve sledovaném období. Celkově byla objevena horší ekonomická situace v letech 2016 a 2017. V roce 2018 se veškeré výsledky vracely na výši, která byla zjištěna v roce 2015.

SWOT analýza odhalila jak silné stránky a příležitosti, tak i slabé stránky a hrozby. V návaznosti na to byly vypracovány návrhy na opatření pro zemědělskou firmu. Zemědělská firma má možnost zvyšování výnosů a tím i zisku za stálého snižování nákladů na hnojiva, a to pomocí výnosových map pozemků a využití moderních strojů pro zemědělství. Díky využití moderních strojů je možnost snížit počet zaměstnanců pro obdělání půdy a zvýšit mzdu kvalitním zaměstnancům. Zvyšovat výnosy je možno také investicí do nákupů zemědělské půdy. Za předpokladu stálé ceny mléky je třeba zvyšovat dojivost a tím dosáhnout vyšší rentability.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] ATLANTISPC. *FinAnalysis: Jaké bankrotní a bonitní modely ve FinAnalysis najdete* [online]. [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <http://www.finanalysis.cz/pouzite-bankrotni-modely.html>
- [2] DLUHOŠOVÁ, Dana. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-68-2.
- [3] DOUCHA, Rudolf. *Finanční analýza podniku: praktické aplikace*. Praha: VOX Consult, 1996. ISBN 80-902111-2-7.
- [4] HAVLÍČEK, Karel a Milan KAŠÍK. *Marketingové řízení malých a středních podniků*. Praha: Management Press, 2005. ISBN 80-7261-120-8.
- [5] HONZÍKOVÁ, Klára. *Fučík: SWOT analýza* [online]. 2017 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <https://www.fucik.cz/publikace/swot-analyza/>
- [6] JADVIŠČÁK, Daniel. *Finanční analýza: Ukazatelé likvidity* [online]. 2011 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <https://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-likvidity/>
- [7] JADVIŠČÁK, Daniel. *Finanční analýza: Ukazatelé zadluženosti* [online]. 2011 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <https://financni-analyza.webnode.cz/ukazatele-zadluzenosti/>
- [8] KAVAN, Michal. *Výrobní a provozní management*. Praha: Grada, 2002. Expert. ISBN 80-247-0199-5.
- [9] KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5.
- [10] KRAUSOVÁ, Jaruše. *Zakladatelský finanční záměr firmy do kapsy*. vyd. 1. Slaný: Melandrium, 2007. 144 s. ISBN 978-80-86175-54-6.
- [11] KURZY SPRINT S.R.O. *Horizontální a vertikální analýza výkazů* [online]. 2014 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <https://www.kurzysprint.cz/horizontalni-vertikalni-analyza-vykazu/>
- [12] MAŘÍK, Miloš. *Metody oceňování podniku: proces ocenění - základní metody a postupy*. 2., upr. a rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-32-3.

- [13] PETR TYL, Jan. *MarketingMind: SWOT analýza* [online]. 2017 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <https://www.marketingmind.cz/swot-analyza/>
- [14] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 3., rozš. vyd. Praha: Grada, 2010. Finance. ISBN 978-80-247-3308-1.
- [15] SAGEFIN. *SageFin: 8. Poměrové ukazatele* [online]. 2016 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <http://www.sagefin.cz/clanky/vzdelani/fundamentalni-analyza-akcii/pomerove-ukazatele/>
- [16] SYNEK, Miroslav. a kol. *Podniková ekonomika*. 4., rozš. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-892-4.
- [17] SYNEK, Miloslav. a kol. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011. Expert. ISBN 978-80-247-3494-1.
- [18] SYNEK, Miloslav. *Ekonomická analýza*. vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2003, 79 s. ISBN 80-245-0603-3.
- [19] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Základy finančního účetnictví*. vyd. 1. Praha: Ekopress, 2005. 331 s. ISBN 80-86119-95-5.
- [20] VOCHOZKA, Marek. *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada, 2011. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-3647-1.
- [21] VOCHOZKOVÁ, Lenka. *Účetnictví krok za krokem, 6. díl - Rozvaha - aktiva, pasiva: Rozvaha* [online]. 2017 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Ucetnictvi-krok-za-krokem-6-dil-Rozvaha-aktiva-pasiva&idc=311>
- [22] ZAMAZALOVÁ, Marcela. *Marketing obchodní firmy*. Praha: Grada, 2009. Manažer. Marketing. ISBN 978-80-247-2049-4.